

Η ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΞΑΝΑ ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΗ

Θέσεις για το Έκτακτο ΣΥΝέδριο

Συνοπτική παρουσίαση

Η βαριά δημοσιονομική κρίση που πιέζει πολύπλευρα την κοινωνία φέρνει σε αδιέξοδο, οδηγεί σχεδόν σε κατάρρευση, το πελατειακό κράτος των κοινωνικών ανισοτήτων που χτίστηκε επί δεκαετίες στον τόπο μας.

Καθώς οι δυνάμεις της διεθνούς χρηματιστηριακής κερδοσκοπίας επιβάλλουν τους τοκογλυφικούς όρους τους, έχουν ενισχυθεί – ιδιαίτερα μετά την ανακοίνωση των κυβερνητικών μέτρων της 3ης Μαρτίου - οι δυνάμεις που από χρόνια απαιτούσαν τη συμπίεση της αμοιβής της εργασίας και συστηματικά υπονομεύουν κάθε διάθεση και πρωτοβουλία κοινωνικής αλληλεγγύης.

Γι αυτό και αναπτύσσεται σοβαρή και σημαντική για τις μελλοντικές εξελίξεις κοινωνική δυσαρέσκεια, αντίδραση πλατύτατων στρωμάτων. Αλλά, η δίνη της κρίσης του πελατειακού καπιταλιστικού κράτους συμπαρασύρει πολλές δυνάμεις της κοινωνίας στη σύγχυση και πολλαπλασιάζει τις εκδηλώσεις ατομικισμού, καθώς το δίλημμα που προβάλλεται είναι ανάμεσα στην επιβολή νεοφιλελεύθερων μέτρων και στην αμυντική υποστήριξη των πελατειακών ρυθμίσεων. Η ανοχή που επέδειξαν οι ευρωπαϊκοί θεσμοί και κέντρα εξουσίας απέναντι στην κερδοσκοπική επίθεση έχουν δημιουργήσει ευνοϊκό πεδίο για τη διάδοση των αδιέξοδων – και τεραστίου κοινωνικού κόστους - προτάσεων για έξοδο της χώρας από το ευρώ.

Υπάρχει, όμως, και άλλος δρόμος :

η επιβεβλημένη μείωση του ελλείμματος και η συγκράτηση του χρέους να μη φορτωθεί στις πλάτες των συνήθων υποζυγίων αλλά να συνδυαστεί με βαθιά αλλαγή του κράτους, του άδικου φορολογικού συστήματος, της διαχείρισης των χρημάτων του δημοσίου, του παραγωγικού αλλά και του καταναλωτικού προτύπου, επιλογών και νοοτροπιών σπατάλης, διαφθοράς.

Να οδηγήσει στην εξοικονόμηση πόρων για την υγεία και την παιδεία για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών που θα μειώνουν πραγματικά τις ανισότητες.

Να προωθήσει νέες οικολογικές επιλογές στην ανάπτυξη και στην ενεργειακή πολιτική, να περιορίσει δραστικά τη σπατάλη φυσικών πόρων, την καταστροφή του περιβάλλοντος.

Αυτές οι κατευθύνσεις δεν μπορούν να υλοποιηθούν χωρίς την εγκατάλειψη της σκανδαλώδους ανοχής απέναντι στην υπέρογκη παραοικονομία που κλέβει τους άλλους

πολίτες, υπονομεύει την κοινωνική αλληλεγγύη, συμπιέζει τις πραγματικές αμοιβές της εργασίας.

Και συνδυάζονται με τους στόχους αλλαγής στην Ευρωπαϊκή Ένωση προς την επείγουσα κατεύθυνση της ομοσπονδιακής δημοκρατικής ενοποίησης με πρώτους στόχους τον έλεγχο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, του τραπεζικού συστήματος και των χρηματαγορών από πολιτικούς θεσμούς, την απεμπλοκή από τους ασφυκτικούς δημοσιονομικούς κανόνες και αποδοχή της βαρύτητας των κριτηρίων απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας, τη στήριξη του ευρώ με ισχυρό κοινοτικό προϋπολογισμό, τη στήριξη χωρών όταν δέχονται τις κερδοσκοπικές επιθέσεις, δηλαδή κοινή οικονομική πολιτική.

Οι πολιτικές επιλογές των δύο κομμάτων που κυβέρνησαν, του ΠΑΣΟΚ και της ΝΔ είναι φανερό ότι δεν εκφράζουν, δεν ανταποκρίνονται στις προσδοκίες της πλειοψηφίας της κοινωνίας. Οι ευθύνες τους για τη σημερινή κατάσταση της οικονομίας και του κράτος δεν μπορούν πια να κρυφτούν. Γιαυτό δυναμώνει το αίτημα ο άλλος δρόμος να γίνει χειροπιαστός, ρεαλιστικός.

Και οι αριστερές δυνάμεις καλούνται να κινηθούν ξανά στο επίκεντρο της πολιτικής ζωής για να γείρουν την πλάστιγγα και τις μεσοπρόθεσμες εξελίξεις υπέρ των εργαζομένων, γυναικών και ανδρών, των ανθρώπων της δημιουργίας, των νέων, επιβάλλοντας νέες ρυθμίσεις και θεσμούς στη θέση των προνομίων και διευκολύνσεων του πελατειακού κράτους.

Να πρωτοστατήσουν στους αγώνες για διαφορετικές πολιτικές, για να αλλάξουν ριζικά τα κυβερνητικά μέτρα με στόχους τη δίκαιη κατανομή βαρών, την αντιμετώπιση των δομικών προβλημάτων της ελληνικής διοίκησης, την υλοποίηση νέου αναπτυξιακού προτύπου της παραγωγικής βάσης, την οικολογική ανασυγκρότηση της οικονομίας.

Να αποκρούσουν τη διάβρωση του ρατσισμού, που έχει ισχυρό αλλά όχι μοναδικό μοχλό το ΛΑΟΣ, στηρίζοντας χωρίς όρους και προϋποθέσεις τα δικαιώματα του ανθρώπου, πρωτίστως του ανίσχυρου κοινωνικά και πολιτικά μετανάστη και μετανάστριας, των βασανισμένων συνανθρώπων μας που έχουν ανάγκη και δικαιούνται το άσυλο μιας δημοκρατικής χώρας.

Να στηρίζουν πολλαπλά τις πρωτοβουλίες, οργανώσεις και κινήσεις κοινωνικής αλληλεγγύης.

Σε αυτήν την προοπτική σημασία δεν έχει μόνον η αντιπαράθεσή μας με την πολιτική του ΚΚΕ που εγκλωβίζει λαϊκές δυνάμεις σε δρόμο χωρίς προοπτική και αναπαράγει τον καταγγελλτικό λόγο.

Στο δικό μας χώρο κεντρική σημασία έχει η αντιπαράθεση με τις αριστερίστικες θέσεις, ενέργειες και δυνάμεις οι οποίες: Ακυρώνουν τον ανανεωτικό ρόλο της αριστεράς., Διαιρούν τις κοινωνικές δυνάμεις, που πρέπει να συσπειρωθούν και υπονομεύουν την αξιοπιστία, την υπευθυνότητα προτάσεων και διεκδικήσεων. Κλιμακώνουν την ένταση που αποδυναμώνει αντί να ενισχύει, την μαζική, ενωτική, ειρηνική κινητοποίηση των πολιτών.

Όσες αριστερές δυνάμεις θέλουν να επιτελέσουν τον ιστορικό τους ρόλο οφείλουν να υιοθετήσουν πολιτικές πλατιών συγκλίσεων κοινωνικών και πολιτικών, ιδιαίτερα με τον οικολογικό και το σοσιαλιστικό χώρο και να δώσουν τη μάχη των πειστικών,

εναλλακτικών, υπεύθυνων προτάσεων για την πορεία της χώρας, τις αλλαγές στο κράτος και την οικονομία, για τη δημοκρατική ευρωπαϊκή προοπτική.

Αυτό πρέπει να είναι και το περιεχόμενο της παρέμβασης στην αυτοδιοίκηση, της συνάντησης με τα κινήματα, της συνεργασίας με τις κοινωνικές οργανώσεις, ιδιαίτερα τις συνδικαλιστικές, που όχι μόνο δεν είναι “εχθροί της εργατικής τάξης” αλλά σήμερα καλούνται να σηκώσουν με ενωτικούς αγώνες το μεγαλύτερο βάρος της υπεράσπισης των εργαζομένων και των συνταξιούχων. Αλλιώς η όποια επαναστατικότητα εξαντλείται στα λόγια και τις καταγγελίες, δεν μορφοποιείται σε δύναμη αλλαγής του συσχετισμού δυνάμεων.

Δεν ελπίζουμε στα τυφλά αδιέξοδα, δεν θα εργαστούμε για να γυρίσει το δικομματικό εκκρεμές στη ΝΔ, αναζητούμε την προωθητική δημοκρατική διέξοδο.

Προωθητική δύναμη μπορεί - και είναι ανάγκη - να είναι ο πολιτικός φορέας των ανανεωτικών αριστερών ιδεών, πολιτικών και πρωτοβουλιών. Ο “Συνασπισμός της Αριστεράς, των κινήματων και της οικολογίας” με τις επιλογές της ηγεσίας του τα τελευταία χρόνια έχει μπει στη γωνία και πλήττεται, έχει οδηγηθεί σε κρίση ταυτότητας, αποδιαρθρώνεται πολιτικά, ιδεολογικά και οργανωτικά από τη συγκατοίκηση – κατ’ όνομα συνεργασία – με αριστερίστικες απόψεις και δυνάμεις στο “Συνασπισμό της Ριζοσπαστικής Αριστεράς”. Σε αυτή την κατάσταση η προγραμματική εικόνα του ΣΥΝ στην κοινωνία έχει αλλοιωθεί, οι ορθές αναλύσεις και θέσεις στα κείμενα και απόψεις στελεχών εξανεμίζονται. Ιδιαίτερα έχει απονευρωθεί η οικολογική φυσιογνωμία του και δεν πρωτοστατεί στην προγραμματική σύγκλιση αριστεράς και οικολογίας.

Αυτό το κεντρικό κομματικό πρόβλημα δεν θα λυθεί – αντίθετα επιδεινώνεται καθοριστικά - με τις επιθέσεις κατά του δικαιώματος ελεύθερης έκφρασης της γνώμης μας, επιθέσεις που εκδηλώνονται τώρα ενόψει του Έκτακτου Συνεδρίου, όπου θεωρητικά όλα θα συζητηθούν ελεύθερα και ανοιχτά.

Ο ΣΥΡΙΖΑ ως σχήμα πολιτικής συνεργασίας έχει κλείσει τον κύκλο του, η ταχύτερη ή πιο αργή μετατροπή του σε κόμμα είναι μέγιστο πρόβλημα. Η απεμπλοκή του ΣΥΝ από το ΣΥΡΙΖΑ είναι το πρώτο και θεμελιώδες βήμα μιας πορείας ανασύνταξης και ανάκτησης του ευρύτερου πολιτικού του ρόλου στις εξαιρετικές συνθήκες αυξημένων υποχρεώσεων και κοινωνικών απαιτήσεων που ζούμε. Παράλληλα με την ανάπτυξη της συμπόρευσης και συνεργασίας με τους Οικολόγους-Πράσινους και άλλες δυνάμεις της ευρύτερης αριστεράς.

Με το κείμενό μας αυτό καταθέτουμε υπεύθυνα τις απόψεις και τις προτάσεις μας στα μέλη του κόμματος, στους αριστερούς πολίτες με κεντρικές θέσεις την ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ, την ανάκτηση του ρόλου της ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ των πραγματικών εξελίξεων, της ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ, ΑΡΙΣΤΕΡΗΣ διεξόδου από την κρίση.

I. Συμπεράσματα από τη διαίτια

Εν μέσω της εκδίπλωσης της οικονομικής κρίσης σε όλες τις διαστάσεις, των πρωτοφανών, από το 1974 μέχρι σήμερα, κυβερνητικών μέτρων της 3^{ης} Μαρτίου 2010, αλλά και των αναμενόμενων νέων μέτρων τον προσεχή Μάιο, ο ΣΥΝ αποφάσισε, κατά πλειοψηφία – παρά τις αντιρρήσεις- να συγκαλέσει το Έκτακτο Συνέδριό του.

1.1. Από το 5^ο ΣΥΝέδριο μέχρι την προκήρυξη του Έκτακτου

Ο απολογισμός από το προηγούμενο Συνέδριο είναι απολύτως χρήσιμος. Μπορεί να βοηθήσει αποφασιστικά στην πορεία μας, αν καταφέρουμε να απαλλάξουμε από την ανειλικρίνεια, την παραμυθία και την εμμονή στη δικαίωση όλων των επιλογών της ηγεσίας.

Θα είναι παραγωγικό, κατά την διάρκεια των προσυνεδριακών διαδικασιών του Έκτακτου Συνεδρίου να αναστοχαστούμε τις κεντρικές αποφάσεις του 5ου Συνεδρίου και την πορεία μας έως σήμερα.

Όταν εκλέχτηκε ο Αλ. Τσίπρας πρόεδρος του κόμματος οι δημοσκοπήσεις έδιναν στο κόμμα 9%, μετά ανέβηκε σε διψήφια ποσοστά. Τώρα είναι περί το 4%.

- Κύριος παράγων που εξηγεί αυτή την μεταστροφή της προτίμησης ήταν η πολιτική αλαζονεία, που επιδείχθηκε την περίοδο αυτή όταν το ΠΑΣΟΚ κλυδωνίζονταν από εσωτερικά προβλήματα και σημαντικός αριθμός των πολιτών που αυτοπροσδιορίζονται ως κεντροαριστεροί ή και αριστεροί ψηφοφόροι του ΠΑΣΟΚ προσέβλεπαν στον ΣΥΝ και κατ' επέκταση στον ΣΥΡΙΖΑ ως δυνητική ελπιδοφόρα αντιπολίτευση. Επρόκειτο για την ανάδειξη μιας νέας «κοινωνικής αριστεράς», και διαφαίνονταν ένας προσανατολισμός των προοδευτικών κοινωνικών στρωμάτων στην κατεύθυνση μιας νέας εναλλακτικής ηγεμονίας με επίκεντρο την αριστερά. Εμείς με «αριστερή» πολιτική τύφλωση δεν κατορθώσαμε να υποδεχτούμε αυτόν τον κόσμο.

- Στο 5^ο Συνέδριο, αποφασίσαμε να ενισχύσουμε τον ΣΥΝ, ως επιλογή μακράς πνοής, σε όλα τα επίπεδα. Σήμερα το κόμμα είναι πολύ πιο αποδυναμωμένο. Στη διάρκεια αυτών των δύο χρόνων, η αποδυνάμωση υπήρξε και προϊόν συνειδητής πολιτικής επιλογής της πλειοψηφίας που έλεγε «όλα στον ΣΥΡΙΖΑ». Δεν έγιναν πολιτικές εξορμήσεις, καμπάνιες, δεν πραγματοποιήθηκαν ημερίδες, θεματικά συνέδρια, δεν διεκδικήσαμε το αυτονόητο δικαίωμά για την αυτόνομη πολιτική μας δραστηριότητα. Το ακυρώσαμε.

- Ενώ η συνεδριακή απόφαση αναφέρονταν στον ΣΥΡΙΖΑ ως μια πολιτική συμμαχία, στην οποία, έχοντας το μεγαλύτερο μέρος της πολιτικής επιρροής, θα διεκδικούσαμε έναν ρόλο πολιτικά ηγεμονικό, πράξαμε το αντίθετο. Σήμερα στον ΣΥΡΙΖΑ κυριαρχούν κρίσεις, αδιέξοδα, «κόλπα», αριστερισμός και μια ακραία σύγκρουση του πρώην με τον νυν πρόεδρο του κόμματος.

- Η συνεδριακή απόφαση προέβλεπε να προωθήσουμε μια μεγάλη στρατηγική συμμαχία, στο όνομα της «μεγάλης αριστεράς», με το ΚΚΕ. Οι πλέον διαπρύσιοι κήρυκες της επιλογής αυτής, τον Δεκέμβρη του 2008 συνειδητοποίησαν ότι το ΚΚΕ είναι ένα διαφορετικό πολιτικό κόμμα, ανταγωνιστικό προς τον ΣΥΝ, μια βαθιά συντηρητική δύναμη και δεν μας χωρίζει από αυτό μόνο η αντιενωτική του τακτική.

- Αλλά και τον Δεκέμβρη, συνολικά, παρά το γεγονός ότι τόσο ο ΣΥΝ, ο ΣΥΡΙΖΑ και η νεολαία του ΣΥΝ από την πρώτη στιγμή στάθηκαν δίπλα στην νεολαιίστικη έκρηξη, μετά τη δολοφονία του Αλέξη, δεν έγινε ξεκάθαρο ότι την ώρα που ήμασταν στο πλευρό των νέων ήμασταν ταυτόχρονα χωρίς «ναι μεν» και «αλλά» ενάντιοι στην βία.

Οφείλαμε όχι μόνο να δηλώνουμε αλλά και με τις πολιτικές πρακτικές μας να πείθουμε ότι, για τον ΣΥΝ, αυτοί που καίνε, καταστρέφουν και λεηλατούν δεν είναι «λαϊκοί αγωνιστές με λάθος μεθόδους και μορφές πάλης», αλλά εχθροί της δημοκρατίας, άρα και εχθροί της Αριστεράς.

Έτσι έπρεπε ο ΣΥΝ να μιλήσει στη νέα γενιά, έτσι καθαρά και αριστερά. Να κάνει συνεχώς σαφές πως ο ΣΥΝ ως η Αριστερά του δημοκρατικού δρόμου θεωρεί τη δημοκρατία, την συνεχώς αυτοελεγχόμενη δημοκρατία, ταυτισμένη με το σοσιαλισμό. Να μιλήσει για τα απόλυτα αδιέξοδα της βίας. Να γίνεται συνεχώς ξεκάθαρο ότι ο δημοκρατικός δρόμος είναι μία διαρκής ειρηνική γιγαντιαία μεταρρυθμιστική διαδικασία. Η φυσιογνωμία μας, τούτων δοθέντων, αλλά και με την επιπρόσθετη πίεση των ΜΜΕ έβγαине «θολή».

- Το Συνέδριο είχε απορρίψει την πρόταση της ΑΝΑΝΕΩΤΙΚΗΣ ΠΤΕΡΥΓΑΣ που μιλούσε για επιδίωξη σύμπλευσης, με στρατηγικό ορίζοντα και παρά τις όποιες προγραμματικές διαφορές, με τους Οικολόγους-Πράσινους. Τόσο τα αποτελέσματα των ευρωεκλογών όσο και των εκλογών που ακολούθησαν απέδειξαν ότι η απόρριψη της πρότασης από την ηγεσία ήταν λαθεμένη.

- Πριν από ένα χρόνο, στο Διαρκές Συνέδριο, ψηφίστηκε το Πρόγραμμα του κόμματος, με ευρεία πλειοψηφία. Το πρόγραμμα αυτό εξαφανίστηκε. Προφανώς την αξιοποίηση και την προβολή του δεν την εμπόδισε η μειοψηφία που ψήφισε λευκό. Το Πρόγραμμα τέθηκε στα αζήτητα γιατί θεωρήθηκε από τη Γραμματεία του ΣΥΡΙΖΑ «ρεφορμιστικό». «Πολτοποιήθηκε» κάτω από το βάρος των «15 σημείων πάλης» και από τα ακαθόριστα ευχολόγια για τις «ανάγκες των πολλών». Αντί αυτού προβλήθηκαν τα περίφημα «15 σημεία».

- Η συγκρότηση του ευρωψηφοδελτίου αποτέλεσε μια σειρά ατυχών πολιτικών επιλογών και λαθών. Το κομματικό σώμα ψήφισε, μέσα από μαζικότερες διαδικασίες και ανέδειξε πρώτο και δεύτερο με βραχεία κεφαλή. Η ενωτική επιλογή θα επέβαλλε να είναι και οι δύο, όπως αναδείχθηκαν, στις πρώτες θέσεις του ευρωψηφοδελτίου και η τρίτη θέση να δινόταν σε εκπρόσωπο συνιστώσας του ΣΥΡΙΖΑ. Επιβλήθηκε η μετατόπιση του πλέον επιτυχημένου ευρωβουλευτή στην τρίτη θέση. Ταυτόχρονα η συνολική προεκλογική εκστρατεία, για να εκφράσει τον ΣΥΡΙΖΑ συρρικνώθηκε σε μια άκρως ευρωσκεπτικιστική εκδοχή, μακριά από την εικόνα που η ελληνική κοινωνία είχε διαμορφώσει για τον χώρο. Όλα αυτά προκάλεσαν σοβαρά ρήγματα στη σχέση του κόμματος με πάρα πολλούς αριστερούς, ενεργούς πολίτες, αγωνιστές και αγωνίστριες που δεν αναγνώριζαν σε αυτές τις επιλογές τον ανανεωτικό, δημοκρατικό, αριστερό ευρωπαϊκό προσανατολισμό του ΣΥΝ.

Η ήττα των ευρωεκλογών ήλθε ως αναπόφευκτη.

- Ολόκληρο το καλοκαίρι του 2009 έλαβε χώρα η απαξίωση του πολιτικού μας χώρου με την χωρίς όρια σύγκρουση Αλαβάνου –Τσίπρα.

- Η ψήφος «δεύτερης ευκαιρίας» προς τον ΣΥΝ-ΣΥΡΙΖΑ στις εθνικές εκλογές δεν ήταν αποτέλεσμα μιας ριζικής αλλαγής της πολιτικής-ιδεολογικής παρουσίας του χώρου. Το θετικό εκλογικό αποτέλεσμα εξηγούν: ο παραμερισμός της «αριστερής στροφής», η μείωση του εκπεμπόμενου αντισυστημικού λόγου και η προβολή προγραμματικών θέσεων καθώς και η θετική παρουσία του συνόλου του στελεχικού δυναμικού του ΣΥΝ, αλλά, κυρίως η πρωτοφανής πολιτική συγκυρία της διεξαγωγής αυτών των εκλογών σε συνθήκες παράδοσης της διακυβέρνησης από την ΝΔ στο ΠΑΣΟΚ, της απόλυτης βεβαιότητας του εκλογικού σώματος – πρωταρχικά των αριστερών πολιτών- για το σχηματισμό αυτοδύναμης κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ με τη συνακόλουθη απουσία ανταγωνιστικής διεκδίκησης των ψήφων του ενδιαμέσου χώρο μεταξύ ΠΑΣΟΚ-ΣΥΝ, γεγονός πρωτοφανέρο στη μεταπολιτευτική περίοδο.

- Μετά τη σχετική ύφεση της εσωστρέφειας και της συζήτησης για τα εσωκομματικά θέματα, λόγω της προεκλογικής περιόδου, επανήλθαν όλα τα προβλήματα που απασχόλησαν τον ΣΥΝ και τον ΣΥΡΙΖΑ την περίοδο του καλοκαιριού (θέματα πολιτικής γραμμής με αιχμή το χαρακτήρα της αντιπολίτευσης, σχέσεις ΣΥΝ-ΣΥΡΙΖΑ, προοπτική ΣΥΡΙΖΑ, ηγεσία κλπ).

- Ο εγκλωβισμός του ΣΥΝ, μέσω του ΣΥΡΙΖΑ, σε ατζέντα αριστερισμού, αντισυστημικές πολιτικές θέσεις, ιδεολογική αδράνεια απέναντι στον εξτρεμισμό και σε εκδηλώσεις βίας, ακραίο αντιευρωπαϊσμό, επιλογές που παρουσιάστηκαν ως νέα ενότητα, έχει βαθύνει τα ρήγματα και την κατάρτιση στο χώρο που παραδοσιακά εξέφρασε ο ΣΥΝ.

- Η ηγετική επανεμφάνιση του Αλ. Αλαβάνου, με κινήσεις, παρεμβάσεις, πολιτικές πρωτοβουλίες αποσταθεροποιεί την ηγεσία του ΣΥΝ και την οδηγεί σε διαγκωνισμούς, σπασμωδικές κινήσεις, πλειοδοσία «αριστεροσύνης» και αντισυστημισμού καθώς και σε πολιτικές πρωτοβουλίες αναντίστοιχες με την κρισιμότητα των καιρών.

- Μετά τις εκλογές του Οκτωβρίου, από την ΚΠΕ του ΣΥΝ, σχεδόν ομόφωνα, υιοθετήθηκε ο όρος «αριστερή προγραμματική αντιπολίτευση» απέναντι στην κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ και αποφασίσαμε να εμβαθύνουμε σ' αυτήν. «Αριστερή», όχι αριστερίστικη, «προγραμματική», όχι καιροσκοπική και «αντιπολίτευση», όχι συμπολίτευση. Κορυφαία στελέχη της πλειοψηφούσας τάσης τον όρο «αριστερή προγραμματική αντιπολίτευση» δεν τον έχουν αναφέρει ούτε μια φορά, όχι τυχαία. Στο ΣΥΡΙΖΑ απορρίπτεται μετά βδελυγμίας και ουσιαστικά έχει εγκαταλειφθεί.

- Ο διχασμός επιλογών στρατηγικού χαρακτήρα για την ύπαρξη του κόμματος εμφανίστηκε από την ηγεσία του κόμματος, το τελευταίο διάστημα, ταυτόχρονα. Και η άποψη «Συνασπισμός, επιλογή μακράς πνοής», μια συνεδριακή μας απόφαση, και η άποψη «πάμε να φτιάξουμε ένα άλλο κόμμα». Το κομματικό σώμα κατέστη αδύνατον να τα παρακολουθήσει.

- Επιπροσθέτως οι αποφάσεις της 3ης Πανελλαδικής Συνδιάσκεψης του ΣΥΡΙΖΑ αποτελούν αρνητική τομή στην πορεία του. Στις πολιτικές επιλογές και θέσεις του

σχήματος ήλθε να προστεθεί και η απόφαση για ενιαίο μητρώο μελών, κάρτα μέλους, συγκρότηση κινήσεων ΣΥΡΙΖΑ παντού, ενδιάμεσων οργάνων, γραφείου τύπου ΣΥΡΙΖΑ, αποφάσεις επί παντός θέματος με πλειοψηφίες, που διαμορφώνει μια εντελώς καινούρια πραγματικότητα. Το συμμαχικό πολιτικό σχήμα μετατρέπεται σε κομματικό σχηματισμό εντός του 2010. Η ομολογημένη φιλοδοξία είναι η 4η Πανελλαδική Συνδιάσκεψη του ΣΥΡΙΖΑ να επικυρώσει τη «νέα ποιότητα» και το ποιοτικό άλμα.

Η αναντιστοιχία των κεντρικών επιλογών της ηγεσίας με το αποτύπωμα της κοινωνικής βάσης οδηγεί σε βαθιά ρήγματα (όπως απέδειξαν και δύο πρόσφατες εκλογικές αναμετρήσεις) και σε πολιτικό αδιέξοδο το χώρο.

Ένας ευρύτατος κοινωνικοπολιτικός χώρος που καλύπτει ο ΣΥΝ, ο Ανανεωτικός χώρος δεν εκφράζεται, δεν αναγνωρίζεται στην κεντρική εικόνα του ΣΥΝ/ΣΥΡΙΖΑ (παρά μόνον περιπτώσιακά και σε ορισμένα θέματα, κυρίως ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων). Δρα σε συνθήκες πολιτικής και ιδεολογικής ασφυξίας.

Όλα τα παραπάνω συνιστούν την κατάρρευση της κεντρικής επιλογής της πλειοψηφίας στα δύο τελευταία Συνέδρια. Αυτής που ονομάστηκε «αριστερή στροφή».

Τελευταίο αλλά όχι έσχατο:

Ο ΣΥΝ και η Ανανεωτική αριστερά έχει μακρά παράδοση στο χώρο της πολιτικής οικολογίας. Η άσκηση ουσιαστικής περιβαλλοντικής πολιτικής, η πρόταση συγκεκριμένων μέτρων και πολιτικών, η ανάδειξη των σημαντικότερων περιβαλλοντικών προβλημάτων στην Ελλάδα και την Ευρώπη, αποτέλεσαν διαχρονικά σήμα κατατεθέν για το κόμμα μας (Αχελώος, Ολυμπιακοί αγώνες, καύση λιγνίτη κλπ). Στη συνείδηση εκατοντάδων χιλιάδων πολιτών ο ΣΥΝ ταυτίζεται με την πολιτική οικολογία.

Σήμερα όμως φαίνεται ότι την κληρονομιά που μας άφησαν πρωτοπόρα στελέχη του πολιτικού μας χώρου και της οικολογίας την αποποιούμαστε μη αντέχοντάς την.

Το κόμμα μας έχει χάσει το συγκριτικό του πλεονέκτημα, όχι τόσο γιατί βρίσκονται στην πολιτική αρένα οι Οικολόγοι -Πράσινοι ούτε γιατί τα περισσότερα πολιτικά κόμματα έχουν βάψει πράσινη την πρόσοψή τους, αλλά γιατί το δικό μας κόμμα, στο εσωτερικό του, περιβαλλοντικά είναι πιο άδειο από ποτέ.

Εκεί που κάποτε υπήρχαν πραγματικά ριζοσπαστικές προτάσεις και μέτρα – προτάσεις που άλλοι πολιτικοί σχηματισμοί θα κατανοούσαν χρόνια μετά - σήμερα υπάρχουν γενικόλογoi, κενoi και σε κάποιες περιπτώσεις στείροι αφορισμοί.

Μας ελέγχει και μας καθοδηγεί ένα φοβικό σύνδρομο.

Φοβόμαστε να προτείνουμε πραγματικά «πράσινα» μέτρα και πολιτικές και προτιμάμε να κρυβόμαστε πίσω από φθηνά και εύκολα συνθήματα.

Στο κόστος παραγωγής ενέργειας από τη ΔΕΗ θα πρέπει να συνυπολογίζονται, εκτός από τα καύσιμα, το εξωτερικό κόστος από τα εργατικά ατυχήματα, η καταστροφή του τοπικού περιβάλλοντος, η κλιματική αλλαγή.

Αν πιστεύουμε ότι η κλιματική αλλαγή είναι ο μεγαλύτερος κίνδυνος και η πιο σημαντική απειλή για τα δάση μας, τη βιοποικιλότητά μας και τις θάλασσες μας και αν όντως συμφωνούμε ότι η Κοπεγχάγη απέτυχε και ότι ο πλανήτης χρειάζεται να φτάσει σε μηδενικές εκπομπές μέχρι τα μέσα του αιώνα, τότε πρέπει να υποστηρίξουμε την ταχύτερη και άμεση προώθηση των ΑΠΕ, οι οποίες σε

συνδυασμό με την εξοικονόμηση ενέργειας πρέπει να υποκαταστήσουν τη χρήση ορυκτών καυσίμων.

Οι πολιτικές που οδήγησαν στην οικονομική κρίση που προκάλεσαν το περιβαλλοντικό αυτό αδιέξοδο είναι οι ίδιες. Φυσικά δεν παραγνωρίζουμε το γεγονός ότι, αν δεν είχε καταρρεύσει ο υπαρκτός σοσιαλισμός, η ατμόσφαιρα του πλανήτη σήμερα θα είχε κάποια δισεκατομμύρια τόνους αερίων του θερμοκηπίου παραπάνω.

Οι πολιτικές αυτές πρέπει να αλλάξουν. Αυτό δε θα συμβεί ποτέ όμως αν δεν προτείνουμε εμείς οι ίδιοι τις αλλαγές για τις οποίες θα αγωνιστούμε. Η κοινωνία είναι πιο αποπροσανατολισμένη, σε μεγαλύτερη σύγχυση και πιο απογοητευμένη από ό,τι ίσως έχει υπάρξει εδώ και δεκαετίες.

Απέναντι σε αυτήν την κοινωνία έχουμε ως ΣΥΝ ένα χρέος: για κάθε πρόβλημα πρέπει να έχουμε τη λύση (και όχι να σκεφτόμαστε προβλήματα σε κάθε λύση, όπως κάνουμε πολλές φορές). Οι καταγγελίες και τα ουτοπικά συνθήματα δεν αρκούν, δεν απηχούν στην ευρύτερη κοινωνία, συγκινούν μόνο ένα ακραίο και συντηρητικό της κομμάτι. Ίσως κάποιες από αυτές τις λύσεις είναι πολιτικά επώδυνες, είναι όμως μόνο αυτές που στο τέλος θα πείσουν την κοινωνία για την υπευθυνότητα και τη συνέπειά μας, αυτές που θα την εμπνεύσουν να μας ακολουθήσει.

Εξαιτίας όλων αυτών το κόμμα μας βρίσκεται από άποψη συγκρότησης, λειτουργιών αλλά και αυτοεκτίμησης σε πολύ άσχημη κατάσταση. Η απογοήτευση κυριαρχεί. Η ανάπτυξή του είναι αδύναμη. Η αποστράτευση μελών είναι έντονη. Η κρίση εμπιστοσύνης στις σχέσεις βάσης και ηγεσίας γιγαντώνεται. Η αδυναμία της ηγεσίας να εμπνεύσει και να μετατρέψει ακόμα και ορθές κατά βάση προγραμματικές επεξεργασίες σε πολιτικές πρωτοβουλίες και έμπνευση είναι διάχυτη. Η συνολική εικόνα του κομματικού σώματος στον καθρέφτη του κοινωνικού και πολιτικού γίνεσθαι είναι θολή και συγκεχυμένη.

1.2. Σχέσεις ΣΥΝ- ΣΥΡΙΖΑ.

Έχει αναδειχθεί ένα κεντρικό ζήτημα που αφορά την ίδια τη φύση του ΣΥΝ, την ιδιοσυστασία του, το παρόν και το μέλλον του. Για πρώτη φορά, μετά από είκοσι χρόνια ενεργού παρουσίας του ΣΥΝ, στελέχη, μέλη και συμμαχικές «συνιστώσες» του ΣΥΡΙΖΑ λειτουργούν πολιτικά με σχεδόν αποκλειστικό κίνητρο τη διάλυση του ΣΥΝ, την περιθωριοποίησή του, ή έστω την υπέρβασή του, στο όνομα ενός ρευστού κομματικού αμορφισμού.

Οι αποφάσεις της 3ης Πανελλαδικής Συνδιάσκεψης του ΣΥΡΙΖΑ επιβεβαίωσαν την προϋπάρχουσα τάση «ρευστοποίησης» του ΣΥΝ εντός του ΣΥΡΙΖΑ, επιτρέποντας, έτσι, τη μετεξέλιξη μιας πολιτικής συμμαχίας σε άτυπο ενιαίο κόμμα με «κάρτα μέλους», οργανωτικές δομές, και πολλαπλά πολιτικά κέντρα αποφάσεων.

Στο μεταξύ, τα φαινόμενα αυτής της νέας θολής κομματικότητας πληθαίνουν: Οι «κόκκινες κάρτες» μέλους του ΣΥΡΙΖΑ κυκλοφορούν στις οργανώσεις ή φυλάσσονται στα γραφεία του ΣΥΝ, ως αδιάθετες, ερμηνευτικές επί ερμηνευτικών εγκύκλιοι κυκλοφορούν για να δώσουν την αληθή ερμηνεία των αποφάσεων της 3ης Πανελλαδικής, στα αμφιθέατρα του Πολυτεχνείου το πλήθος των ΣΥΡΙΖαίων θέλει να «φωτίσει τις αιτίες που τ' αφήνουνε μισό», σε αλληπάλληλες παρεμβάσεις ο

πρώην πρόεδρος του ΣΥΝ και άλλες συνιστώσες προωθούν το «Μέτωπο Ανατροπής και Αλληλεγγύης», άλλες συσσωματώσεις συνιστωσών ή τάσεων του ΣΥΝ διαμορφώνουν την ΑΝΑΣΑ, στα κόκκινα blogs διάφοροι σύντροφοι και φίλοι υπογράφουν κείμενα για το «ΣΥΡΙΖΑ 2, 3 κλπ.».

Όλα αυτά και πολλά άλλα συμπτώματα ενισχύουν την πεποίθηση πως ο ΣΥΡΙΖΑ έχει οριστικά εισέλθει σε μια βαθύτατη κρίση δομικού χαρακτήρα, που καταλήγει πρακτικά στην αποσύνθεση της ίδιας της συμμαχίας, τουλάχιστον έτσι όπως ιδρύθηκε, κρίση που συνοδεύεται από την ταυτόχρονη ανάδυση μιας πολυδιάσπασης, η οποία ολοένα και περισσότερο προβάλλει τα απολύτως προσωποκεντρικά της χαρακτηριστικά : οι «έντεκα αρχηγοί» των πρόσφατων εκλογών – έστω και ως καρικατούρα μιας απόφασης που δεν τηρήθηκε ποτέ – θα πρέπει να θεωρηθούν ως αφετηριακό σημείο αυτής της νέας πολιτικής αλαζονείας, που θεωρεί πως ένα κόμμα (ΣΥΝ) και μια συμμαχία (ΣΥΡΙΖΑ) μπορούν απλώς να καταφύγουν στον αμορφισμό για να καλύψουν ατομικές διαδρομές, μικρότητες και εύθραυστες ισορροπίες.

Ο διαμορφούμενος «ΣΥΡΙΖΑ των μελών» καθημερινά και ολοένα και περισσότερο δίνει την εντύπωση ενός φέουδου των «συνιστωσών» που εκβιάζουν προκειμένου να πείσουν ότι πολύ μικρά πολιτικά μορφώματα έχουν υπέρτερη ισχύ από ένα αναγνωρίσιμο κόμμα με ιστορία είκοσι χρόνων.

Το τελευταίο – πολύ χαρακτηριστικό - επεισόδιο αυτής της επιθετικής υπονόμησης του ΣΥΝ από τον ΣΥΡΙΖΑ ήταν η απαράδεκτη, για συμμαχικό σχήμα, ανακοίνωση ορισμένων μελών της Γραμματείας του ΣΥΡΙΖΑ από διάφορες συνιστώσες εναντίον του Φ. Κουβέλη και Σπ. Λυκούδη. Για πρώτη φορά στα χρονικά της μεταπολιτευτικής δημοκρατίας εγκαλείται κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος αριστερού κόμματος επειδή δήθεν προωθεί το κλίμα της νεοφιλελεύθερης «συναίνεσης»! Το αίτημα της καθαίρεσης του Φ. Κουβέλη από τη θέση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου συνιστά πρωτόγνωρη ενέργεια που έπληξε ευθέως την ομαλή λειτουργία και την αυτονομία της Κοινοβουλευτικής Ομάδας αλλά και την ιδιοσυστασία του ΣΥΝ.

Ο ΣΥΡΙΖΑ ως συμμαχία αφού απέτυχε ως ιδιαίτερη μορφή οργάνωσης της νέας κοινωνικής αριστεράς, τώρα αποτυγχάνει και στο πεδίο της πολιτικής πρακτικής αφού δεν καταφέρνει να προβάλει ένα ενιαίο πειστικό πολιτικό πρόταγμα απέναντι στην κοινωνική συγκυρία.

Το στοίχημα αυτό χάθηκε οριστικά, επειδή ο ΣΥΡΙΖΑ όχι μόνο δεν μπόρεσε να αξιοποιήσει αλλά συρρίκνωσε αυτές τις πολιτικές προσδοκίες, επιλέγοντας μια στρατηγική που τον έκανε «κόμμα διαμαρτυρίας» παρά υπεύθυνη πολιτική δύναμη. Ακόμη περισσότερο, το αρχικό εγχείρημα του ΣΥΡΙΖΑ ως πολυφωνικής συνύπαρξης διαφορετικών αριστερών σχημάτων που θα μπορούσαν, δυνητικά έστω, να συμπορεύονται με ενιαίο στόχο ανεστάλη, ακριβώς επειδή – και αυτό είναι σημαντικό- πρώτη φορά στην πορεία του προέκυψαν μείζονα ζητήματα εσωτερικής ιδεολογικής διαφοροποίησης, που τα έθεσε η ίδια η κοινωνία και όχι ο εσωτερικός «πόλεμος των τάσεων». («Δεκέμβρης», Ευρώπη, προγραμματική αντιπολίτευση).

Ξεκάθαρη θέση στο Έκτακτο Συνέδριο

Επί του ζητήματος των σχέσεων ΣΥΝ-ΣΥΡΙΖΑ, που για τις κομματικές εξελίξεις θεωρούμε μείζον, ως μέλη της ΑΝΑΝΕΩΤΙΚΗΣ ΠΤΕΡΥΓΑΣ, υπογραμμίζουμε για μια ακόμη φορά, ότι η υφιστάμενη κατάσταση εναγκαλισμού με τον ΣΥΡΙΖΑ και το εν εξελίξει πολιτικό σχέδιο έχουν επιφέρει σημαντική φυσιογνωμική μετάλλαξη στον ΣΥΝ.

Είχαμε υποστηρίξει ότι ο ΣΥΡΙΖΑ πρέπει να παραμείνει πολιτική συμμαχία. Είχαμε ζητήσει τον ανακαθορισμό των σχέσεων ΣΥΝ-ΣΥΡΙΖΑ. Η κρίση που βαθαίνει καθημερινά στο σχήμα αποδεικνύει τα πραγματικά όριά του.

Ο ΣΥΡΙΖΑ ως σχήμα έχει ολοκληρώσει τον κύκλο του. Ό,τι είχε να δώσει το έδωσε. Τώρα λειτουργεί μόνο ως τροχοπέδη των εξελίξεων ή ως όχημα που βαδίζει στον αντισυστημισμό και τον αριστερισμό.

Ζητάμε γιαυτό την απεμπλοκή του ΣΥΝ από τον ΣΥΡΙΖΑ. Όχι γιατί δεν προσβλέπουμε στην αναγκαιότητα συμμαχικών σχημάτων. Αυτό το συγκεκριμένο σχήμα, αυτοαποκαλούμενο μάλιστα και ενότητα της αριστεράς, δεν μπορεί να έχει προοπτική.

Η πρότασή μας για συμμαχικό σχήμα με τους οικολόγους-πράσινους ανοικτή σε δυνάμεις της αριστεράς είναι δεδομένη.

Επαναβεβαιώνουμε τη θέση μας ότι είμαστε κατηγορηματικά αντίθετοι στη μετατροπή του ΣΥΡΙΖΑ σε ενιαίο κόμμα. Δεν θα πάρουμε κάρτες μέλους του ΣΥΡΙΖΑ και δεν θα δεχθούμε να εγγραφούμε σε ενιαίο μητρώο μελών στις τοπικές οργανώσεις. Δεν δεχόμαστε τις σχετικές αποφάσεις της 3ης Πανελλαδικής Συνδιάσκεψης του ΣΥΡΙΖΑ και απορρίπτουμε τη λογική της συγκρότησης και της πολιτικής κατεύθυνση, όπως ήδη έχει προκαθορισθεί, της 4ης Πανελλαδικής Συνδιάσκεψης. Σε αυτά τα ζητήματα θεωρούμε ότι το Έκτακτο Συνέδριο του ΣΥΝ οφείλει να λάβει ξεκάθαρες αποφάσεις.

Ξεκάθαρες θέσεις ως προς το τι ακριβώς εμείς, ως ΣΥΝ, υλοποιούμε από τις αποφάσεις της 3^{ης} Πανελλαδικής Συνδιάσκεψης του ΣΥΡΙΖΑ. Για τα κοινά μητρώα μελών, για τις κάρτες μέλους, για τις κοινές συνελεύσεις, για τις αποφάσεις, για την προετοιμασία και κυρίως την κατεύθυνση της προγραμματισμένης 4^{ης} Πανελλαδικής.

Η δική μας «κόκκινη γραμμή» επί του ζητήματος αυτού πρέπει να θεωρείται δεδομένη.

II. Το νήμα των βασικών αρχών και αφετηριών μας

Ο συγχρωτισμός μας, η κοινή πορεία και δράση με τις δυνάμεις που αποτελούν τον ΣΥΡΙΖΑ, η απόφαση που, ως ΣΥΝ, έχουμε λάβει άρρητα αλλά την εφαρμόζουμε στην πράξη ρητά, όλες μας δηλαδή οι πολιτικές πρωτοβουλίες, οι εκδηλώσεις, και οι παρεμβάσεις αιχμής μας να γίνονται όχι πλέον από τον ΣΥΝ αλλά από τον ΣΥΡΙΖΑ έχουν και τις προφανείς παρενέργειες.

Η ουσιαστική εξαφάνιση του Προγράμματος του κόμματος είναι η πρωταρχική.

Επειδή ακριβώς τα ζητήματα που τίθενται ως ύλη του Εκτάκτου Συνεδρίου εκ των πραγμάτων ανάγονται σε βασικές προγραμματικές πολιτικές μας θέσεις, οι οποίες μάλιστα, πλείστες όσες φορές, αγνοούνται, όταν δεν λοιδροούνται από τους «συμμάχους», είναι αναγκαίο και να τις επανεξετάσουμε και να τις επαναβεβαιώσουμε, με όσες ενδεχομένως αλλαγές θεωρούνται αναγκαίες από τις ίδιες τις πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις.

2.1. Κεντρικά ζητήματα των προγραμματικών -πολιτικών μας επιλογών.

- Η ένταξη των μικρών και μεγάλων κοινωνικών αγώνων στη στρατηγική του δημοκρατικού δρόμου προς το σοσιαλισμό, ειδικά μέσα στις συνθήκες της οικονομικής κρίσης και της πολιτικής – ηθικής κρίσης. Με καθημερινό αγώνα για τη διεύρυνση της δημοκρατίας, για τα δικαιώματα των εργαζομένων, των νέων, των γυναικών, των ανέργων, των μεταναστών, την προστασία του περιβάλλοντος, τη δημοκρατική ολοκλήρωση και την προοδευτική ευρωπαϊκή πορεία.
Σοσιαλισμός και δημοκρατία αποτελούν πεδία αλληλένδετα. Η δημοκρατία νοείται ως αποκλειστικό πεδίο και στόχος. Πρώτιστος στόχος η καταπολέμηση της αμφισβήτησης και της υπονόμησης των δημοκρατικών θεσμών που σήμερα πλήττονται από τα αδιαφανή κέντρα εξουσίας. Επιδίωξη η συμμετοχή, όσο το δυνατόν πιο ισχυρή, σε όλους τους θεσμούς.
- Οι αλλαγές δεν μπορεί να έχουν ως προωθητική δύναμη τη βία, αλλά την πλατιά λαϊκή ενότητα πάνω σε ώριμους στόχους. Δεν μπορεί να στηρίζονται στον κρατικισμό, στο δογματισμό και στην αυταρχική κομματική εξουσία. Φορείς εξουσίας για δημοκρατικές, προοδευτικές αλλαγές μπορούν και πρέπει να αποτελέσουν οι νέες συσπειρώσεις και συνασπισμοί πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων. Αυτές καλλιεργούνται με την ιδεολογική μάχη υπέρ της ενότητας, την απόδειξη της αποτελεσματικότητάς τους στην άσκηση εξουσίας σε επιμέρους θεσμούς. Επιδιώκουν τη θεσμική αναδιάρθρωση του κράτους με αποκέντρωση στην πράξη, αλλά και ενίσχυση του ρόλου των δυνάμεων της εργασίας και της δημιουργίας. Έχουν στόχο την ανάληψη της κυβερνητικής εξουσίας, αλλά δεν εξαντλούνται εκεί. Έχουν σταθερό, στρατηγικό μέτωπο κατά της πολιτικής βίας και της τρομοκρατίας του αίματος.
- Οι πολιτικές παρεμβάσεις και επιλογές νοούνται από θέση ευθύνης για την πορεία της χώρας με πλήρη απόρριψη της πολιτικής που καλλιεργεί κρίσεις και καταστροφικά αδιέξοδα. Οι κοινωνικοί αγώνες αποκτούν προοπτική και δύναμη όταν χαράσσουν διεξόδους - βαθιές αλλαγές στο σημερινό κράτος και την οικονομία.
- Η συγκρότηση και ο ρόλος της κρατικής εξουσίας οφείλουν να αποτελούν κεντρικό πεδίο παρέμβασης της αριστεράς. Η ανάδειξη του κράτους σε αποτελεσματικό μηχανισμό διοίκησης, σε αποτελεσματικό παραγωγικό μηχανισμό, σε αποτελεσματικό αναδιανεμητικό μηχανισμό, αλλά και σε αποτελεσματικό μηχανισμό περιορισμού του ρόλου της αγοράς.

Το ελληνικό κράτος δεν είναι απλώς παραγωγός αναποτελεσματικότητας ούτε απλώς φορέας μιας κουλτούρας διαφθοράς. Είναι παραγωγός κοινωνικής αδικίας. Στις ανισότητες που δημιουργεί η σχέση κεφάλαιο-εργασία επισωρεύονται οι ανισότητες που δημιουργούνται σε βάρος όσων στερούνται κοινωνικών δικτύων πρόσβασης στο κυνικό ελληνικό κράτος. Έχει διαμορφωθεί μια ανομοιογενής ομάδα πληθυσμού που συνδυάζει το χαμηλό μισθό ή σύνταξη, την ανεργία ή την πρόσκαιρη εργασία, με την έλλειψη πρόσβασης στα δίκτυα του στενού και ευρύτερου δημόσιου τομέα. Αυτό δημιουργεί έναν πληθυσμό όχι απλώς αδικημένων αλλά συντριπτικά χαμένων.

- Η «κατακερματισμένη» δομή του φορολογικού συστήματος και του κοινωνικού κράτους στη χώρα μας παράγουν και αναπαράγουν τρομερές κοινωνικές ανισότητες, προφανώς ανάμεσα στα πλουσιότερα και τα φτωχότερα στρώματα, αλλά και ανάμεσα σε διαφορετικές κατηγορίες εργαζομένων. Αποτελούν το βασικό πρότυπο πάνω στο οποίο δρα ο δικοματισμός εδώ και δεκαετίες. Οι βαθιές κοινωνικές ανισότητες που δημιουργούν και αναπαράγουν οδηγούν στο αδιέξοδο του δημοσιονομικού ζητήματος. Χωρίς την αναδιανομή του εισοδήματος μέσω του φορολογικού συστήματος (ενιαίου και καθολικού) και την άμβλυση των ανισοτήτων στο κοινωνικό κράτος δεν υπάρχει επίλυση του δημοσιονομικού ζητήματος.
- Η εξυπηρέτηση των λαϊκών συμφερόντων – και στην εθνική τους διάσταση – ταυτίζεται με τη σταθερή και ενεργό θέση της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Απόρριψη κάθε σκέψης υπαναχώρησης από το ευρώ και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτό. (Η θηριώδης υποτίμηση του νομίσματος και η δραματική πτώση του βιοτικού επιπέδου θα ήταν οι άμεσες επιπτώσεις). Οικοδόμηση συμμαχιών σε επίπεδο κρατών και πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων για κοινές δράσεις και ενωσιακές πολιτικές διεξόδου από την κρίση με αλληλεγγύη.
Οι άξονες πολιτικών σε μια μεσομακροπρόθεσμη βάση, που θα προωθούν το σταθερό όραμα μιας πολιτικά ενοποιημένης Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) δημοκρατικής, κοινωνικής και οικολογικής, αφετηριακό στοιχείο τους έχουν την πολιτική απόφαση για ενιαία ευρωπαϊκή οικονομική διακυβέρνηση σε προοδευτική κατεύθυνση. Τη διαπραγμάτευση ενός νέου Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, όπου θα συμπεριλαμβάνεται το κριτήριο της απασχόλησης, με τη διασφάλιση του πολιτικού ελέγχου της ΕΚΤ από τα εκλεγμένα θεσμικά όργανα, της λειτουργίας της ως «δανειστή της ύστατης στιγμής», της προικοδότησής της με ένα ισχυρό αποθεματικό ταμείο. Τις μακρόπνοες διαρθρωτικές πολιτικές, πολιτικές για την προστασία του περιβάλλοντος και για την ενίσχυση της απασχόλησης. Τη διεκδίκηση ενός νέου προοδευτικού ευρωπαϊκού συντάγματος ομοσπονδιακού χαρακτήρα.
- Σήμερα η ενοποίηση της Ευρώπης είναι περισσότερο αναγκαία από κάθε περίοδο. Η εξισορρόπηση της κυριαρχίας των ΗΠΑ σε όλα τα επίπεδα μπορεί να επιδιωχθεί από πολιτικά υποκείμενα που έχουν ή μπορεί να επιτύχουν δυνατότητες στην ίδια κλίμακα. Τέτοιο πολιτικό υποκείμενο μπορεί να είναι και να γίνει η Ε.Ε. πολιτικά ενοποιημένη. Στο πεδίο μιας πολιτικά ενοποιημένης Ε.Ε. αποκτούν νέο νόημα, νέα πειστικότητα τόσο τα κινήματα όσο και η πολιτική παρέμβαση στους θεσμούς, η ανάπτυξη διεκδικήσεων και

αγώνων στην κατάλληλη διάσταση, αλλά και συναινέσεων, ευρύτερων συσπειρώσεων. Εδώ βασίζεται ο αριστερός ευρωπαϊσμός.

-Η πολιτική διακυβέρνηση της παγκοσμιοποίησης σε δημοκρατική κατεύθυνση είναι σήμερα αίτημα και στόχος της σύγχρονης δημοκρατικής αριστεράς αλλά και ευρύτερων κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων, συχνά συγκεχυμένα και καμιά φορά και αντιφατικά. Απαιτεί για την προώθηση του, μέσα σε εξαιρετικά αντίξοες συνθήκες, ισχυρότατες συσπειρώσεις κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο, που θα αντιτάξουν στη σημερινή λογική της παγκοσμιοποίησης τη βούληση για πολιτική ρύθμιση, κοινωνική παρέμβαση και οικολογική εγρήγορση, ξεπερνώντας τις αμυντικές και αδιέξοδες αναδιπλώσεις σε πλαίσια και σε κλίμακες δράσης που αποδεδειγμένα αδυνατούν να ανταποκριθούν ακόμα και σε τέτοιες επιδιώξεις.

- Οι πόλεμοι συνεχίζονται στον πλανήτη με την ευθύνη των ΗΠΑ και τη σύμπλευση χωρών της Ευρώπης, η βία δεν μειώνεται και η άνιση κατανομή πλούτου και εισοδημάτων κυριαρχεί. Ο αριστερός μας διεθνισμός δεν περιορίζεται στους ευρωπαϊκούς λαούς. Αυτό το πνεύμα καθοδηγεί τη φιλειρηνική μας στάση στη Μέση Ανατολή, στις σχέσεις με την Τουρκία, στη στάση έναντι της ΠΓΔΜ. Η λύση του Κυπριακού στη βάση που προωθεί η κυπριακή κυβέρνηση ωφελεί όχι μόνον τον κυπριακό λαό αλλά την ειρηνική συμβίωση σε όλη την περιοχή. Ο παραδοσιακός εθνικισμός και ο ρατσισμός παραλύουν τη δημιουργική λαϊκή δύναμη και ακυρώνουν τα αισθήματα αλληλεγγύης. Η στάση αλληλεγγύης μας απέναντι στους μετανάστες στη χώρα μας είναι αναπόσπαστο κομμάτι του μεγάλου αγώνα για έναν ειρηνικό και ασφαλή κόσμο για όλους τους λαούς, για κάθε άνθρωπο.
- Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι παγκόσμιες και καθολικές αξίες και έχουν απόλυτο χαρακτήρα. Δεν σχετικοποιούνται στη βάση γεωγραφικών περιοχών και πολιτιστικών παραδόσεων, ούτε η υπεράσπισή τους εξαρτάται από οικονομικά και κρατικά συμφέροντα ή από εθνικές, θρησκευτικές, ταξικές, «αντιμπεριαλιστικές» ή άλλες σκοπιμότητες και ιδεολογίες. Είναι αδιαίρετα. Δεν μπορεί να υπάρξει ικανοποίηση των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων, αν δεν ικανοποιούνται τα θεμελιώδη οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, αλλά και το αντίστροφο. Είναι ανεξάρτητα από τα χαρακτηριστικά, την καταγωγή και τις πεποιθήσεις τόσο του θύματος όσο και του θύτη (αρχή της αμεροληψίας).
- Ο νέος αριστερός μεταρρυθμισμός έχει νόημα και γόνιμες προοπτικές μόνον όταν επιχειρείται σε κάθε βήμα με τη συμμετοχή, την πάλη και τον έλεγχο των εργαζομένων, όταν οι συγκεκριμένες λύσεις και πολιτικές που προωθεί εμπνέονται και χαρακτηρίζονται από τις αρχές του δημοκρατικού σοσιαλισμού και της οικολογίας, όταν είναι δηλαδή κοινωνικά γενικεύσιμες και υπηρετούν την ελευθερία, την ισότητα και την αλληλεγγύη, όταν έχουν διαρθρωτικό χαρακτήρα, όταν είναι συμβατές με την προστασία και την αναβάθμιση του περιβάλλοντος, όταν εγγράφονται στη λογική της αειφορίας και της πράσινης-οικολογικής ανασυγκρότησης της οικονομίας.

- Η ενσωμάτωση στον πυρήνα της συγκρότησης της ανανεωτική αριστεράς της πεποίθησης ότι Αριστερά και Οικολογία δεν είναι πλέον δυνατό να λειτουργήσουν χωριστά ως δυνάμεις σφαιρικού μετασχηματισμού. Μαζί όμως μπορούν να συνθέσουν ένα καινούριο όραμα για τον κόσμο και τις σύγχρονες κοινωνίες. Αυτό σημαίνει βαθιές αλλαγές στον τρόπο που, ως αριστεροί/ές, σκεφτόμαστε και δρούμε, στα οράματα, στις αξίες, στις προτάσεις μας. Η μεγάλη ανάγκη της εσωτερίκευσης του περιβαλλοντικού κόστους μπορεί να αποτελέσει ένα ισχυρό εργαλείο για μια νέα φάση στις προσεγγίσεις πολλών σύγχρονων αναπτυξιακών διλημμάτων και να αποκαταστήσει πολλές από τις στρεβλώσεις, που η κυρίαρχη «οικονομοκρατούμενη» λογική επέβαλε στην αξιολόγηση των αναπτυξιακών προγραμμάτων και σχεδιασμών. Το «ομοούσιον της ανάπτυξης» απαιτεί τη διαμόρφωση νέων, ενιαίων «κριτηρίων αειφορίας», με την εισαγωγή και ενσωμάτωση νέων ποιοτικών στοιχείων που δεν αποκαθιστούν, ή δεν περιορίζουν απλώς τις ζημιές στο περιβάλλον, αλλά θα εντάσσουν την παράμετρο του περιβάλλοντος στον ενιαίο αναπτυξιακό σχεδιασμό, δηλαδή, θα φέρνουν σε ισότιμη θέση το φυσικό, δωρεάν μέχρι τώρα, αγαθό του περιβάλλοντος, είτε ως πόρο, είτε ως φυσική δυνατότητα, είτε και ως αισθητική αξία.
- Οι δυνάμεις της τεχνολογίας και της επιστήμης και του πολιτισμού στον 21ο αιώνα αποτελούν τη δύναμη κοινωνικού μετασχηματισμού. Δεν πρόκειται για μεμονωμένους επιστήμονες ή περιορισμένες πληθυσμιακές ομάδες, όπως συνέβαινε έως τα μέσα σχεδόν του 20ού αιώνα. Σήμερα όλο και περισσότεροι εργαζόμενοι, ακόμη και σε χώρες όπως η Ελλάδα, έχουν υψηλή εκπαίδευση ή θα έχουν σε λίγα χρόνια (αν όχι ανώτατης παιδείας, τουλάχιστον μέσης). Από τη θέση τους στην παραγωγή έχουν τη δυνατότητα να λειτουργήσουν ως απελευθερωτές της κοινωνίας. Για τον κεντρικό τους ρόλο αυτό είναι στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος της ανανεωτικής Αριστεράς. Ο αγώνας, η μέριμνα και η αλληλεγγύη για την «ξεχασμένη κοινωνία» (άνεργοι, χαμηλά αμειβόμενοι και σε άτυπες μορφές εργασίας, μετανάστες, φτωχοί, συνταξιούχοι, αποκλεισμένοι, κυνηγημένοι κλπ.) αποτελούν αυτονόητες προτεραιότητες.

III. Στη δίνη της οικονομικής κρίσης. Η δική μας απάντηση

Η χώρα μας βρίσκεται στη δίνη μιας οικονομικής κρίσης, τέτοιας που δεν έχει γνωρίσει από τη μεταπολίτευση. Σε μια Ε.Ε. που κλυδωνίζεται από την παγκόσμια κρίση, απόρροια της κυριαρχίας του νεοφιλελεύθερου καπιταλιστικού μοντέλου στην οποία οι ασθενέστερες χώρες του Νότου δεν μπορούν να παρακολουθήσουν την πορεία των πρώτων βημάτων ανάκαμψής της και που επιπλέον απειλούνται, αρχής γενομένης από την Ελλάδα, από τις επιθέσεις των πιο άγριων κερδοσκοπικών κεφαλαίων.

3.1. Ο χαρακτήρας της παγκόσμιας κρίσης

Όταν το Σεπτέμβριο του 2008 η χρεοκοπία της αμερικανικής Lehman Brothers πυροδότησε τη γενικευμένη χρηματοπιστωτική κρίση, ολόκληρο το παγκόσμιο τραπεζικό σύστημα κινδύνευσε να καταρρεύσει, συμπαρασύροντας την πραγματική οικονομία στην καταστροφή. Την απειλή απέκρουσαν, κινητοποιώντας τεράστιους δημόσιους πόρους, με την πιο συντονισμένη παρά ποτέ παρέμβασή τους οι κυβερνήσεις.

Ο νεοφιλελευθερισμός μπορεί να φαντάζει λειτουργικός όταν η οικονομία αναπτύσσεται και η πίτα μεγαλώνει. Σε περιόδους κρίσης όμως, αναδεικνύεται η τρομερή του αναπηρία, όταν «ο μεγάλος εχθρός», το κράτος, αναδεικνύεται ως ο μόνος σωτήρας.

Η επερχόμενη φοβερή ύφεση μετριάσθηκε σε βάθος και σε διάρκεια. Γεννήθηκαν τότε κάποιες ελπίδες. Καθώς η κοινή γνώμη έκπληκτη πληροφορούνταν τις σκανδαλωδώς ανεύθυνες ή και ανέντιμες πρακτικές των μεγαλύτερων και πιο «ευυπόληπτων» τραπεζών, περίμενε να μπουν πλέον φραγμοί στην κερδοσκοπία και τις φούσκες, να τεθεί σε νέες βάσεις η λειτουργία του χρηματοπιστωτικού τομέα, ώστε να υπηρετεί την ανάπτυξη της παραγωγής των αγαθών.

Μια «νέα αρχιτεκτονική» υπόσχονταν άλλωστε πρωθυπουργοί και πρόεδροι του G20, όπου με τους πλουσιότερους Αμερικανούς και Ευρωπαίους που γέννησαν την κρίση συνεργάζονταν τώρα οι ηγέτες της Κίνας, της Ινδίας, της Βραζιλίας, των άλλων αναπτυσσόμενων χωρών. Η επί τριάντα χρόνια κυρίαρχη ιδεολογία των αυτορρυθμιζόμενων αγορών έμοιαζε τελειωμένη, το αίτημα για διαφάνεια, καταλογισμό ευθυνών, αυξημένο εντέλει δημόσιο έλεγχο στην οικονομία δυνάμωνε.

Δεκαοκτώ μήνες αργότερα η παγκόσμια οικονομία έχει βγει από τη βαθιά ύφεση. Η ανεργία όμως εξακολουθεί να ανεβαίνει, ενώ στις προηγμένες δυτικές οικονομίες η μεγέθυνση διαγράφεται ακόμα ασθενική και αβέβαιη. Και το τοπίο δεν είναι όπως το 2009. Οι τράπεζες παίρνουν πάλι τα πάνω τους, αρκετές εγγράφουν κέρδη δεκάδων δισεκατομμυρίων δίνοντας την εντύπωση ότι γύρισαν στους παλιούς καλούς καιρούς.

Τις πρακτικές τους δεν τις αλλάζουν, καθώς ελάχιστα προχώρησε η θέσπιση νέων διεθνών κανόνων και μηχανισμών εποπτείας, για πολλούς μήνες οι αψιμαχίες με τις κυβερνήσεις και την κοινή γνώμη περιορίζονταν στα δευτερεύοντα, πόσα «μπόνους» λόγου χάρη νομιμοποιούνται να δίνουν στα «χρυσά» τους στελέχη. Το πώς βγάζουν τα κέρδη τους ακόμα τώρα, κερδοσκοπώντας εις βάρος των ίδιων των πελατών τους, και μάλιστα όταν οι πελάτες τους είναι χώρες ολόκληρες, πολύ πρόσφατα άρχισε να συζητείται ευρύτερα.

Τώρα σε δύσκολη θέση βρίσκονται τα κράτη, έχοντας σωρεύσει ήδη πελώρια χρέη και διατηρώντας αναγκαστικά μεγάλα ελλείμματα. Δανείζονται υπέρμετρα, τώρα και για μερικά χρόνια ακόμα, επειδή χρειάστηκε να πληρώσουν τεράστια ποσά για να γλιτώσουν τις τράπεζες από τη χρεοκοπία, για να συντηρήσουν παραγωγικές δραστηριότητες και θέσεις εργασίας που πλήττονται, ενώ η ύφεση μείωσε δραστικά τα έσοδά τους. Και για να δανειστούν εξαρτώνται από το ίδιο χρηματοπιστωτικό, τραπεζικό σύστημα το οποίο προκάλεσε όλο το πρόβλημα και δεν αλλάζει τις

κερδοσκοπικές του συμπεριφορές. Αντί να αμυνθούν όμως, να συντονιστούν μεταξύ τους καλύτερα από πέρυσι για να επιβάλουν ευνοϊκούς όρους δανεισμού προς όφελος των κοινωνιών τους, πλέον συνεργάζονται λιγότερο: Και πάνω από τον Ατλαντικό, που ως ένα βαθμό μπορεί να εξηγηθεί με αντιτιθέμενες αντιλήψεις και συμφέροντα στις δύο όχθες του, αλλά και μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης, όπου η έλλειψη συντονισμού διακυβεύει την επιβίωση της Νομισματικής Ένωσης εις βάρος όλων των πληθυσμών της.

Τον παραλογισμό αυτό επισημαίνουν επίμονα επιστήμονες, αναλυτές και οικονομικοί παράγοντες σε όλον τον ευρωπαϊκό Τύπο, υποστηρίζοντας την ενίσχυση της πολιτικής συνεργασίας, το αίτημα της αλληλεγγύης προβάλλουν ευρωπαϊστικές πολιτικές δυνάμεις της Αριστεράς, των Πράσινων, μειοψηφικά και στα περισσότερα άλλα κόμματα.

Το μείζον διακύβευμα παραμένει. Αν θα μπορέσουν, δηλαδή, να ανακόψουν την τάση εθνικής αναδίπλωσης που φαίνεται να δυναμώνει στην εκτεταμένη ανασφάλεια που εγκατέστησε η κρίση.

Η «ελληνική κρίση του ευρώ» έχει προσλάβει θεαματικές διαστάσεις τρεις μήνες τώρα, αφότου η χώρα μας έγινε στόχος των κερδοσκόπων. Πολύ μελάνι έχει χυθεί στα διεθνή μέσα για το αν θα σημάνει το τέλος της Ευρωζώνης, του «ανάπηρου νομίσματος χωρίς κράτος και προϋπολογισμό», ή αν, αντίθετα, η ελληνική περίπτωση θα δώσει την ώθηση για να γίνει ένα αναγκαίο βήμα ή ακόμη περισσότερο θα αποτελέσει τη «μήτρα» όπου θα επωασθεί η πολιτική ένωση της Ε.Ε. Η πρώτη εκδοχή, στην οποία μιζάρουν οι αντίπαλοι του ευρώ αλλά και της Ε.Ε. ως πολιτικής οντότητας, θα είχε τόσο κόστος (όχι μόνο για την Ελλάδα) που λογικά θα πρέπει να αποκλεισθεί, για τη δεύτερη όμως οι πολιτικές προϋποθέσεις εξακολουθούν να είναι συγκεχυμένες.

Σε κάθε περίπτωση, όταν ενέσκηψε η παγκόσμια κρίση, την χώρα μας υφίστατο ήδη μια δική μας, εγγενής κρίση. Απόρροια της αδυναμίας των κυβερνήσεων, των οικονομικών και κοινωνικών δυνάμεων της χώρας- αλλά και της δικής μας αριστεράς να λειτουργήσει καταλυτικά και να αφυπνίσει- έτσι ώστε τα προηγούμενα χρόνια να αξιοποιηθούν τα πλεονεκτήματα του ευρώ, τα χαμηλά επιτόκια μαζί με τους κοινοτικούς πόρους, για να αναπτυχθούν παραγωγικές ικανότητες, να διευρυνθεί η απασχόληση, να μειωθούν οι ανισότητες.

Αντί γι' αυτά η χώρα μας αύξησε υπερβολικά το δημόσιο δανεισμό της. Ο υπερδανεισμός της χώρας υπήρξε επιλογή των κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ και ΝΔ, για την εξυπηρέτηση πελατειακών αναγκών, τραπεζικών και εργολαβικών συμφερόντων που αποκόμισαν τεράστια κέρδη. Το κόστος που δημιουργήθηκε έτσι, τώρα πρέπει να αρχίσουμε να το πληρώνουμε με όρους δυσμενέστερους, αφού αντί σε μεγέθυνση, αύξηση παραγωγής και εισοδημάτων, βρισκόμαστε σε ύφεση. Ταυτόχρονα η Ελλάδα χρειάζεται να διαπραγματευτεί και να σχεδιάσει την ανάπτυξη σε όλους τους τομείς. Πολύ πιο δύσκολο θα είναι όσο η στήριξη της Ε.Ε. δεν γίνεται συγκεκριμένη, για να απαλλαγεί από το ληστρικό κόστος δανεισμού που επιβάλλουν οι κερδοσκόποι.

3.2. Η κρίση στην Ε.Ε.

Οικονομική διακυβέρνηση με στόχο την Ομοσπονδιακή Συγκρότηση

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, συμπεριλαμβανομένης της ΟΝΕ, αποτελεί ατελή οικονομική-πολιτική ενοποίηση, με μεγάλα δημοκρατικά και κοινωνικά ελλείμματα. Σε ορισμένους τομείς (εμπορική πολιτική) λειτουργεί ενιαία, σε άλλους (άμυνα) όχι. Το εγχείρημα ΟΝΕ εμπεριέχει γενναία δόση πειραματισμού. Η κοινή νομισματική πολιτική (προσφορά χρήματος, επιτόκιο) ορίζεται από την ανεξάρτητη Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Αντιθέτως, κάθε κράτος καταρτίζει προϋπολογισμό, υποχρεούμενο να σεβαστεί το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης(ΣΣΑ).

Όταν επικυρωνόταν η Συνθήκη του Μάαστριχτ, ο ΣΥΝ ψηφίζοντας υπέρ, ως αναγκαστικό με βάση τους συσχετισμούς πρώτο βήμα, αναδείκνυε παράλληλα την απόλυτη αναγκαιότητα της προώθησης ουσιαστικής οικονομικής και πολιτικής ενοποίησης της Ε.Ε., επισημαίνοντας την υποχρέωση της συμπλήρωσης του ΣΣΑ, με κοινωνικά κριτήρια σύγκλισης, και τον πολιτικό έλεγχο της ΕΚΤ.

Μια ολοκληρωμένη μακροοικονομική ενοποίηση θα όφειλε να συνοδεύεται από βαρύνοντα κεντρικό προϋπολογισμό - όπως στις ΗΠΑ: θα οδηγούσε στη μεταβίβαση πόρων από τις πλουσιότερες στις ασθενέστερες περιοχές, ιδίως σε φάσεις κρίσης. Ο υπάρχον προϋπολογισμός του 1% της Ε.Ε., όντας μικρός, απέχει πολύ από το να ασκεί αναδιανεμητική δημοσιονομική πολιτική.

Τέτοια ολοκληρωμένη μακροοικονομική ενοποίηση συνεπάγεται εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων, δύσπεπτη για τα εθνικιστικά ανταντακλαστικά - δεξιά και αριστερά. Εμπεριέχει πολιτική βούληση, προϋποθέτει αποδοχή και από τους ευρωπαϊούς πολίτες. Δεν είναι σήμερα καθόλου αυτονόητο για τον γερμανό φορολογούμενο να ενισχύει τον έλληνα πολίτη. Επιπρόσθετα, τέτοια αναδιανομή θα σήμαινε εύνοια για τους «εντός ΟΝΕ» χρόνια ασθενείς (Ελλάδα) και ψίχουλα για τους πολύ φτωχότερους «εκτός ΟΝΕ» εταίρους (Βουλγαρία, Ρουμανία κ.ά.). Οι τελευταίοι το πολύ να διεκδικούσαν μια μορφή εισόδου στην ευρωζώνη. Αλλά σε συνθήκες κρίσης και αβεβαιότητας, μια νέα διεύρυνση δύσκολα γίνεται αποδεκτή, ιδίως από πλούσια κράτη μέλη.

Η μέχρι τώρα ενοποίηση υπήρξε με μονόδρομη κατεύθυνση οικονομική, στενά νομισματική, με ατροφικό κοινωνικό σκέλος. Όμως, η παρούσα διεθνής κρίση υπερσυσσώρευσης δεν οφείλεται σε αυτό. Απλώς θα εκδηλωνόταν διαφορετικά αν τα πράγματα ήταν αλλιώς. Αν υποθετικά υφίστατο κοινή δημοσιονομική πολιτική, οι κλυδωνισμοί θα κατανέμονταν διαφορετικά, θα υπήρχε ένα είδος «αμορτισέρ». Ιστορικά, τέτοιες κρίσεις οδηγούν συχνά σε εντάσεις-συγκρούσεις και λειτουργούν ως καταλύτες αλλαγών, θετικών ή αρνητικών. Άδηλο το μέλλον.

Μια ρεαλιστικά αισιόδοξη προοπτική είναι απλώς να αποφευχθούν τα χειρότερα (διάλυση ΟΝΕ, δραματική πτώση βιοτικού επιπέδου χωρών μελών σε περίπτωση πτώχευσης).

Να υπάρξουν δηλαδή μερικές χρήσιμες παρεμβάσεις στο οικοδόμημα. Αυτά θα απορρέουν κυρίως από την αίσθηση ότι κινδυνεύουν όλοι να βγουν χαμένοι (αν και σε διαφορετικό βαθμό) από τυχόν χρεοκοπία ενός μέλους, με κίνδυνο ντόμινο.

Η «στρατηγική της Λισαβόνας», που θα καθιστούσε το 2010 την Ευρώπη την πιο ανταγωνιστική περιοχή του κόσμου, αφού έδωσε προτεραιότητα, σύμφωνα με τις νεοφιλελεύθερες επιταγές, στην ανταγωνιστικότητα σε σχέση με την κοινωνική σύγκλιση, ναυάγησε ολοκληρωτικά στην κρίση, έχοντας πριν προσκρούσει, σε εύλογες και μη, εθνικές αντιστάσεις.

Ως συνέχειά της αναμένεται η νέα που εκπονείται για το 2020, συνισταμένη φιλελεύθερων και σοσιαλδημοκρατικών αντιλήψεων, διαφορετικών εθνικών παραδόσεων που συνυπάρχουν στην Ένωση. Μεγάλη αντίφαση παραμένει το ενιαίο νόμισμα χωρίς αντίστοιχο ομοσπονδιακό προϋπολογισμό, ενιαία φορολογία και δημοσιονομική πολιτική, η διατήρηση χωριστών πολιτικών σε κάθε χώρα που αγνοούν τις ανάγκες της Ένωσης συνολικά. Παράδειγμα, για να κλείσουν τα εξωτερικά τους ελλείμματα η Ελλάδα, η Ισπανία, η Πορτογαλία, η Ιρλανδία αυξάνοντας εξαγωγές και απασχόληση, θα έπρεπε η πλεονασματική Γερμανία να αυξήσει τη ζήτηση για τα προϊόντα τους. Αυτή όμως, εξακολουθεί να συμπιέζει μισθούς και εισοδήματα.

Σήμερα στο πλαίσιο της Ε.Ε., ούτε ο ενιαίος δήμος υπάρχει ούτε μια ενιαία και μοναδική κρατική εξουσία, ούτε ισχυρές υπερεθνικές πανευρωπαϊκού τύπου οργανώσεις (κόμματα, συνδικάτα ή κινήματα), ούτε φυσικά ισχυρές υπερεθνικές ταυτότητες.

Το πολιτικό σχέδιο μιας ισχυρής παρέμβασης της ευρωπαϊκής αριστεράς στο πλαίσιο της Ε.Ε. και των 27 κρατών-μελών καλείται να ελέγξει ή να επηρεάσει ένα πολιτικό σύστημα χωρίς ισχυρή κεντρική δημόσια εξουσία- πολλά κέντρα εξουσίας-, που είναι ταυτόχρονα θωρακισμένο από πολλές βαλβίδες ασφαλείας(τουλάχιστον 27, όσα και τα κράτη-μέλη).

Δυνάμεις του αντισυστημισμού, και όχι μόνο, με εξαίρεση το στόχο της ενίσχυσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ζητούν την κατάργηση όλων των Συνθηκών («Να καταργηθούν αμέσως Σύμφωνα και κανόνες, από το Μάαστριχτ ως τη Λισαβόνα»), το οποίο σημαίνει επιστροφή στην Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, δηλαδή στη συμφωνία στη βάση της οποίας οργανώθηκε ο τρελός χορός του νεοφιλελευθερισμού στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα! (Και σύμφωνα με την οποία, φυσικά, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι εξαιρετικά αδύναμο: οι Συνθήκες που ακολούθησαν ήταν αυτές που ενίσχυσαν τον θεσμικό του ρόλο.)

Μια αριστερή στρατηγική θα έπρεπε να εκκινήσει από την προσπάθεια κοινής οργάνωσης και διεκδίκησης των συμφερόντων των εργαζομένων σε όλη την Ευρώπη, από την ανάπτυξη της επικοινωνίας και αλληλεγγύης μεταξύ τους, από την καταπολέμηση των μεγάλων ανισοτήτων που συντηρούνται μέσα από τον κοινοτικό προϋπολογισμό, τις αγροτικές επιδοτήσεις κ.λπ. Το αντίθετο δηλαδή από το φάσμα του «πολωνού υδραυλικού» που προβαλλόταν ως απειλή στη Γαλλία.

Πολυποίκιλες δυνάμεις της αριστεράς σήμερα επιδίδονται σε ένα διαρκές καταγγελτικό σφυροκόπημα της Ένωσης. Χωρίς επαρκή προβολή επεξεργασμένων θετικών προτάσεων, δίνουν την εντύπωση ότι ενδιαφέρονται περισσότερο για μια εναλλακτική κατεδάφιση παρά για μια εναλλακτική ευρωπαϊκή οικοδόμηση, τη στιγμή που η διεθνής πολυσύνθετη και πολυεπίπεδη κρίση έχει καταστήσει φανερή όσο ποτέ την ανάγκη προώθησης μιας κοινής ευρωπαϊκής οικονομικής και πολιτικής

διακυβέρνησης. Είναι η μόνη ορατή δυνατότητα για να επανακτήσει η Πολιτική την κυριαρχία έναντι των πανίσχυρων Αγορών, ώστε να ανοίξει ο δρόμος για την επιβολή κανόνων και ρυθμίσεων υπέρ των εργαζομένων και των κοινωνικά πιο αδύναμων. Η στασιμότητα ισοδυναμεί με αυτοκτονία. Και αυτή τη στιγμή η Ε.Ε αυτοκτονεί με ανεπαρκείς ηγεσίες που συνεχίζουν να εφαρμόζουν το ίδιο, όπως και προ κρίσης, ανεπαρκές μοντέλο πολιτικής.

Το πεδίο της Ευρώπης είναι το πεδίο του μεταρρυθμισμού. Ο πόλεμος θέσεων, όχι ο πόλεμος κινήσεων, είναι το κεντρικό διακριτικό του γνώρισμα.

Χρειάζεται εναλλακτικό σχέδιο και αλλαγή συσχετισμών για αλλαγή πολιτικών στην πορεία οικοδόμησης της ενιαίας Ευρώπης.

Και εδώ το Κόμμα της Ευρωπαϊκής Αριστεράς (ΚΕΑ) μπορεί να παίξει καθοριστικό ρόλο. Γιατί ένα τέτοιο σχέδιο προϋποθέτει μια ευρωπαϊκή αριστερά που δεν θα είναι μόνο δύναμη αντίστασης, γενικόλογης καταγγελίας και διαμαρτυρίας, αλλά θα καταθέτει κυρίως πειστικές εναλλακτικές προτάσεις απέναντι σε όσα συμβαίνουν σήμερα στην Ευρώπη και τον κόσμο, θα προωθεί την εφαρμογή τους με κινηματική λογική και θεσμική συμμετοχή, επιδιώκοντας ταυτόχρονα τη συγκρότηση μιας νέας κοινωνικής και πολιτικής πλειοψηφίας για τον ευρωπαϊκό κοινωνικό μετασχηματισμό.

Με δεδομένο ότι τα προβλήματα που πρωτίστως απασχολούν σήμερα εν μέσω κρίσης τους Ευρωπαίους πολίτες είναι η απασχόληση, το εισόδημα, η ανεργία και η δημοκρατία, το Κόμμα της Ευρωπαϊκής Αριστεράς θα πρέπει το επόμενο διάστημα να προχωρήσει σε πιο ολοκληρωμένες επεξεργασίες για την οικονομική διακυβέρνηση και τη θεσμική συγκρότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με έναν τέτοιο ισχυρό προγραμματικό λόγο, που θα συγκροτεί και ένα εφικτό προοδευτικό όραμα για τη σημερινή Ευρώπη, το Κόμμα της Ευρωπαϊκής Αριστεράς θα μπορεί να επιδιώξει και τις ευρύτερες πολιτικές προγραμματικές συγκλίσεις για την αλλαγή των σημερινών ευρωπαϊκών πολιτικών συσχετισμών και προσανατολισμών που αποθεώνουν την αγορά έναντι της πολιτικής και της δημοκρατίας.

Οι δυνάμεις της Αριστεράς σε ευρωπαϊκή κλίμακα, τουλάχιστον εκείνες που αντιλαμβάνονται το σοσιαλισμό ως δημοκρατική διαδικασία και όχι ως στάδια και τελικό στόχο, σε μια ευρύτερη συνεργασία με τους ευρωπαίους Πράσινους, δεν πρέπει να περιορίζονται, εξαιτίας της ατζέντας που επιβάλλει η κρίση και οι κυρίαρχες δυνάμεις, μόνο και κυρίως στο επίπεδο της οικονομίας. Χρειάζεται να επαναφέρουν δυναμικά την αναγκαιότητα μιας Ευρωπαϊκής Συνταγματικής Συνθήκης που θα προωθεί την ενοποίηση, ανεξάρτητα από την επιδιωκόμενη μετεξέλιξη του συσχετισμού δυνάμεων στα κράτη-μέλη, με εκλεγμένη απευθείας από τους λαούς της Ευρώπης Συντακτική Συνέλευση, ρόλο που θα μπορούσε να αναλάβει και το εκλεγμένο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Έτσι, η Αριστερά υπερβαίνει ουσιαστικά την εθνική περιχαράκωση και ξαναπιάνει το νήμα ενός πραγματικού και όχι μόνο θεωρητικού ή μονομερούς και αδιέξοδου «από τα κάτω» διεθνισμού, καθώς η ευρωπαϊκή πολιτική ενοποίηση αποτελεί την ορατή απάντηση στις ανεξέλεγκτες αγορές και στην κυριαρχία του οικονομικού επί του πολιτικού και επιπλέον είναι ουσιαστικό βήμα για την αναγκαία και επείγουσα πολιτική διεύθυνση της παγκοσμιοποίησης.

Σε ό,τι αφορά τα αιτήματα και τις διεκδικήσεις που σχετίζονται με το ευρώ και την ευρωπαϊκή πολιτική και όπως αναδείχθηκαν μέσα από την κρίση, μια αριστερή πολιτική στρατηγική οφείλει να περιλαμβάνει τέσσερα πάγια αιτήματα:

- Η ΕΚΤ να «ελέγχεται» από πολιτικούς, δημοκρατικούς θεσμούς,(Συμβούλιο και Ευρωκοινοβούλιο) και να πάψει να είναι «εξωκοινωνικός» θεσμός, που δεν υπόκειται σε κανένα έλεγχο.
- Το ΣΣΑ, να απεμπλακεί από τους τρεις ασφυκτικούς δημοσιονομικούς κανόνες και να αποκτήσει και άλλα κριτήρια, όπως η απασχόληση και η κοινωνική προστασία, καθώς και δείκτες οικονομικής ανάπτυξης.
- Το ευρώ, ως έχει, να μη στερείται αυτονόητων προϋποθέσεων που συνοδεύουν ένα ενιαίο νόμισμα: ένα ισχυρό αποθεματικό ταμείο στο οποίο θα προσφεύγουν οι οικονομίες που έχουν προβλήματα (ένανς ευρωπαϊκός προϋπολογισμός που σταδιακά πρέπει να φτάσει στο 5% του ΑΕΠ της Ε.Ε.) και ένα «δανειστή της ύστατης στιγμής», η ΕΚΤ.
- Το τραπεζικό σύστημα, οι χρηματαγορές και η αρχιτεκτονική τους πρέπει να υπόκεινται σε ρυθμιστικούς κανόνες και να υπηρετούν τις αναπτυξιακές και κοινωνικές προτεραιότητες, όπως αυτές καθορίζονται από τους κάθε φορά πολιτικούς θεσμούς, όπου ο πολιτικός συσχετισμός ανάμεσα σε Δεξιά και Αριστερά μπορεί να αποβεί κρίσιμος.
Μέσα σε ένα τέτοιο διαμορφωμένο περιβάλλον η ενοποίηση του χρέους των κρατών της ευρωζώνης σε ένα φορέα, όπου όλοι να δανείζονται με τους ίδιους όρους, τα Ευρωπαϊκά Ομόλογα θα αποτελούν αυτονόητη λειτουργία ρουτίνας και όχι καθημερινό βρόγχο στις αδύναμες οικονομίες των χωρών μελών.

Η απόφαση – συμβιβασμός της Ευρωζώνης της 25/03/10 για ένα μηχανισμό μελλοντικού δανεισμού της Ελλάδας σφραγίστηκε από τη συντηρητική, αυταρχική σφραγίδα της Γερμανικής κυβέρνησης, ανέχεται την ασυγκράτητη κερδοσκοπία και κυρίως υπονομεύει τις προοπτικές συνοχής των χωρών του ευρώ με την πρόσκληση εμπλοκής προς το ΔΝΤ.

Αν και ο πρωθυπουργός Γ. Παπανδρέου έσπευσε να χαιρετίσει τη Γερμανο-Γαλλική συμφωνία κάνοντας την ανάγκη φιλοτιμία, η κατεύθυνση που εξυπηρετεί τους λαούς της Ευρώπης και τον ελληνικό λαό δεν είναι κάθε χώρα να δίνει μόνη τη μάχη κατά της κερδοσκοπίας του χρηματιστικού κεφαλαίου. Όταν υποχωρήσει η αφαίμαξη της Ελλάδας θα ακολουθήσει άλλος στόχος.

Υπάρχει άλλος δρόμος για την Ευρώπη. Η κρίση επιβεβαιώνει ότι απαιτείται περισσότερη Ευρώπη, αποφασιστικά βήματα προς την οικονομική ενοποίηση, πέραν του ενιαίου νομίσματος, κατάργηση του κανόνα της μη διάσωσης μιας χώρας που κινδυνεύει. Η επιλογή της ευρωζώνης των δύο ταχυτήτων που υιοθετείται από ισχυρά κέντρα δεν αποτελεί βιώσιμη λύση, αντίθετα απαιτούνται συντονισμένες πολιτικές αλληλεγγύης και ενίσχυσης της συνοχής.

Σε ένα τέτοιο πλαίσιο ευρωπαϊκής πολιτικής, αγώνων και συμμαχιών για την υιοθέτησή της πρέπει να εντάσσεται η αναγκαία για την Ελλάδα μείωση του ελλείμματος και συγκράτηση του δημόσιου χρέους της. Με μέτρα όμως που θα

κατανέμουν δίκαια τα δυσβάστακτα βάρη, θα περιορίζουν δραστικά την παραοικονομία και τη φοροδιαφυγή, θα χαράσσουν αναπτυξιακή προοπτική, με σεβασμό στο περιβάλλον.

3.3. Η περιβαλλοντική κρίση και η κλιματική αλλαγή. 10 σημεία.

Οι κλιματικές αλλαγές έχουν ολέθριες συνέπειες για εκατομμύρια ανθρώπους. Η ερημοποίηση μεγάλων εκτάσεων του πλανήτη απειλεί το 40% του παγκόσμιου πληθυσμού, η λειψυδρία το 20%, ενώ 1,8 δις άνθρωποι θα αντιμετωπίσουν συνθήκες απόλυτης έλλειψης νερού έως το 2025. Η πείνα πλήττει 37 χώρες: πάνω από 2 δις άνθρωποι απειλούνται με φυσική εξόντωση.

Αρα το πρόβλημα επιβάλλεται να λυθεί. Η άνοδος της θερμοκρασίας δεν πρέπει να ξεπεράσει τους 2οC.

Στο πλαίσιο των κοινών αλλά διαφοροποιημένων ευθυνών, επειδή το 75% της κλιματικής αλλαγής οφείλεται στις αναπτυγμένες χώρες, στις οποίες και εντάσσεται η Ελλάδα οφείλουμε, ως ΣΥΝ, να προβάλουμε και να διεκδικήσουμε ώστε η χώρα μας να δεσμευτεί ότι θα προβάλει και θα στηρίξει σε μια συμφωνία για το κλίμα, στο Μεξικό πλέον, τα ακόλουθα δέκα σημεία:

1. Δημιουργία ενός νομικά δεσμευτικού πλαισίου, που θα τροποποιεί το Πρωτόκολλο του Κιότο και θα ενσωματώνει το νέο «Πρωτόκολλο του Μεξικού», ώστε να διασφαλιστεί το μέλλον του πλανήτη
2. Κορύφωση των παγκόσμιων εκπομπών το αργότερο έως το 2015 και ταχύτερη μείωση στη συνέχεια, ώστε οι συγκεντρώσεις αερίων θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα να μην υπερβούν τα 350-400 μέρη στο εκατομμύριο (ppm) και με αυτόν τον τρόπο να αποφευχθεί η αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας πάνω από τους 1,5-2° C
3. Δέσμευση των αναπτυγμένων κρατών για μειώσεις των εκπομπών της τάξης του τουλάχιστον 30-40% έως το 2020, και σχεδόν μηδενικές εκπομπές για αυτά τα κράτη έως το 2050
4. Συμφωνία των αναπτυσσόμενων χωρών να αναλάβουν δράσεις σημαντικής απόκλισης των εκπομπών κατά 30% σε σχέση με τα σενάρια αναμενόμενης εξέλιξης έως το 2020
5. Δέσμευση για μηδενικές εκπομπές από την αποδάσωση το αργότερο έως το 2030, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και τις ανάγκες των τοπικών κοινοτήτων
6. Δέσμευση για δημόσια χρηματοδότηση των αναπτυσσόμενων κρατών προς τις αναπτυσσόμενες, ύψους τουλάχιστον €115 δις ετησίως για τους σκοπούς μείωσης των εκπομπών, κτήσης τεχνολογίας και προσαρμογής στην αλλαγή του κλίματος. Η χρηματοδότηση αυτή θα πρέπει να είναι επιπρόσθετη της Επίσημης Αναπτυξιακής Βοήθειας (ODA)
7. Δημιουργία πλαισίου για την προσαρμογή των χωρών στις επιπτώσεις της αλλαγής του κλίματος με συγκεκριμένους μηχανισμούς, ειδική πρόβλεψη για ενίσχυση των αδυνάτων και παροχή έκτακτης βοήθειας σε περιπτώσεις καταστροφών εξαιτίας ακραίων καιρικών φαινομένων
8. Δημιουργία μηχανισμού για την τεχνολογική συνεργασία των κρατών σε θέματα έρευνας και ανάπτυξης, καθώς και διάχυσης τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον και το κλίμα.

9. Δημιουργία ενός νέου διοικητικού σχήματος, υπό την αιγίδα της Σύμβασης Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (UNFCCC), που θα συντονίζει τις δράσεις των κρατών, θα φροντίζει για τη διοχέτευση των πόρων, θα διασφαλίζει την τήρηση των δεσμεύσεων των κρατών και θα οργανώνει την απρόσκοπτη συνέχιση των προσπαθειών, κατά ένα δημοκρατικό και απολύτως διαφανή τρόπο.
10. Δέσμευση για σημαντική μείωση των εκπομπών από τη ναυτιλία και τις αερομεταφορές κατά τουλάχιστον 20-40% έως το 2020, σε σχέση με τα επίπεδα του 1990. Οι πόροι που θα προκύψουν από την μείωση των εκπομπών, ενδεχομένως μέσα από την επιβολή φόρου καυσίμου, πρέπει να κατευθυνθούν στη χρηματοδότηση αποκλειστικά των φτωχών κρατών

Δεν πρόκειται για μερικά ακόμα ευχολόγια. Είναι οι απαραίτητες συνθήκες που πρέπει να διαμορφωθούν στον οδικό χάρτη της μείωσης των εκπομπών. Είναι οι απαραίτητες προϋποθέσεις για τη σωτηρία των επόμενων γενεών.

3.4. Η κρίση και το ελληνικό πρόβλημα

Η δημοσιονομική κρίση της ελληνικής οικονομίας ανέδειξε με δραματικό τρόπο τα αδιέξοδα του κοινωνικοοικονομικού προτύπου που οικοδομήθηκε στη χώρα ύστερα από τη μεταπολίτευση. Πρότυπο που συστηματικά και μεθοδευμένα εξέθρεψαν τα κόμματα του ΠΑΣΟΚ και της Ν.Δ. που κυβέρνησαν τη χώρα, μαζί με την επιχειρηματική ολιγαρχία, τους μεγάλους προμηθευτές του δημοσίου, τους διοικητές των ΔΕΚΟ, και γενικά τα ισχυρά λόμπι, την ανώτατη νομοκλατούρα του ευρύτερου δημόσιου τομέα (διοικητικά συμβούλια εταιριών του δημοσίου, συνεταιρισμών σε ανώτατο επίπεδο, «επιτροπές», συνδικαλιστικά στελέχη).

Το εν λόγω πρότυπο χαρακτηριζόταν από :

- Τεράστιες οικονομικές ανισότητες μεταξύ τάξεων και στρωμάτων καθώς και παράλογες εισοδηματικές ανισότητες μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών εργαζομένων. Η ίδια λογική των κραυγαλέων ανισοτήτων θεμελίωσε και το συνταξιοδοτικό σύστημα έτσι ώστε η άνιση σχέση υψηλότερης / χαμηλότερης σύνταξης να είναι πρωτοφανής σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Παράδοση του δημοσίου στους προμηθευτές του δημοσίου και τους κατασκευαστές των μεγάλων έργων, που κυριολεκτικά στράγγισαν με κάθε τρόπο και με την πλήρη συνενοχή των κυβερνώντων τα δημόσια ταμεία.
- Θεμελίωση ενός φορολογικού συστήματος, ακραία άνισου και προκλητικού, με ουσιαστική φορολογική ασυλία του πλούτου, ανοχή της παραοικονομίας και απίστευτη απομύζηση των εισοδημάτων από εργασία (φοροαπαλλαγές, φοροαποφυγή, φοροκλοπή, σχέση άμεσων/έμμεσων φόρων, μη τιμαριθμοποίηση κλιμακίων, κ.λπ.).
- Κατασπατάληση του γλίσχρου δημόσιου χρήματος με όλους τους πιθανούς και απίθανους τρόπους για ίδιον όφελος των κυβερνώντων (με την ευρεία έννοια) καθώς και για εξασφάλιση της διαίωόνισής τους στην εξουσία

(ρουσφέτια, διαπλοκή, διαφθορά, πελατειακό σύστημα εν γένει). Έχοντας πλήρη συνείδηση της κατάχρησης που ~~κατακόλουθη~~ ~~διέπραξαν~~ φρόντισαν να έχουν το ακαταδίωκτο θεσμικά και κοινοβουλευτικά κατοχυρωμένο.

- Αντιπαραγωγική χρησιμοποίηση των πόρων που εισέρρεαν από την Ε.Ε. με αποτέλεσμα η συμμετοχή των πόρων αυτών στη διαμόρφωση του ΑΕΠ να είναι μηδαμινή, πάντως, μακράν χαμηλότερη στην Ε.Ε. (κάτω του 1%).
- Έλλειψη αναπτυξιακής λογικής στις επενδύσεις που περιορίζονταν σε έργα κατασκευών (και μάλιστα, εν πολλοίς, κατασκευών πολυτελείας για τους ολυμπιακούς αγώνες) χωρίς μέριμνα για τη μεταποίηση. Μάλιστα, έκαναν ό, τι ήταν δυνατό για να προωθήσουν την ιδιωτική κατανάλωση και τη ρεμούλα αντί να χρησιμοποιήσουν την ευκαιρία των χαμηλών επιτοκίων για παραγωγικές επενδύσεις και ανασυγκρότηση της παραγωγικής βάσης της χώρας.
- Ταύτιση της ανταγωνιστικότητας με το χαμηλό κόστος εργασίας χωρίς καμιά εστίαση στις νέες τεχνολογίες, τις καινοτομίες, την ποιότητα, την εκπαίδευση και την έρευνα.
- Ασύδοτη, ολιγοπωλιακή διάρθρωση των αγορών, αχαλίνωτη κερδοσκοπία σε βάρος παραγωγών και καταναλωτών, απουσία δικτύων διανομής και εμπορίας από τους παραγωγούς, απουσία ή απαξίωση ελεγκτικών μηχανισμών του κράτους.

Έτσι, η συνέπεια ήταν η οικονομία να υπονομευτεί μέχρι χρεοκοπίας, η πολιτική και το δημόσιο να υποταχθούν στην οικονομική ολιγαρχία και να συγκεντρωθεί ο πλούτος σε λίγα χέρια ενώ, αντίστοιχα, η φτώχεια να διαχυθεί στους πολλούς.

3.5. Η αντιμετώπιση της κρίσης- Το τετράπτυχο της πρότασης του ΣΥΝ

1. Η ήττα της κυβέρνησης Καραμανλή, που οδήγησε σε παροξυσμό το ακολουθούμενο πρότυπο συμπίπτοντας μάλιστα την τελευταία περίοδο με την εξέλιξη της παγκόσμιας κρίσης, έχει αφήσει μακροχρόνιο σημάδι.

Καλλιέργησε λαϊκές ελπίδες και στην κυβέρνηση Γ. Παπανδρέου είχαν επενδυθεί προσδοκίες από μεγάλο τμήμα του ελληνικού λαού.

Η κυβερνητική πρακτική, όμως, αποδείχθηκε πολύ κατώτερη των προσδοκιών και των περιστάσεων. Πέρα από μεγάλες εξαγγελίες προθέσεων υπήρξαν μικρές παρεμβάσεις και έργα.

Ο πειθαναγκασμός της κυβέρνησης σε αλληλοδιάδοχες λήψεις μέτρων που οι αγορές και τα κέντρα εξουσίας της Ε.Ε. επιβάλλουν για την αντιμετώπιση των συσσωρευμένων μακροχρόνιων προβλημάτων, των ελλειμμάτων και του χρέους, που

παροξύνονται από την οικονομική κρίση, μαρτυρεί έλλειψη σχεδίου και σταθερότητας επιλογών.

Τα πακέτα των μέτρων που σχεδιάστηκαν με βάση τους στόχους του Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης και, κυρίως, επιβλήθηκαν την 3η Μαρτίου 2010, ξεπερνούν τις αντοχές της χαμηλών και μεσαίων κοινωνικών στρωμάτων. Ανατρέπουν το προεκλογικό πρόγραμμα με το οποίο εκλέχθηκε το ΠΑΣΟΚ.

Οι νέες περικοπές των δημόσιων δαπανών οδηγούν φέτος σε απώλειες μισθών πάνω από 10% κατά μέσο όρο τους εργαζόμενους στο δημόσιο τομέα.

Λιγότερο, αλλά αισθητά θα μειώσουν οι αυξημένοι έμμεσοι φόροι την αγοραστική δύναμη των παγωμένων συντάξεων, αφού ο πληθωρισμός θα φτάσει πιθανώς στο 4%.

Τα μέτρα που τώρα επιβάλλονται πάνε πολύ πιο πέρα από εκείνα που συζητούνταν αρχικά, επειδή εν τω μεταξύ «αυξήθηκαν οι κίνδυνοι να μην επιτευχθούν οι στόχοι για τη μείωση του ελλείμματος», οι γνωστές τέσσερις μονάδες μείωσης του ελλείμματος. Πρόκειται για επιβολή μακράς και σκληρής λιτότητας, που ωθεί στη φτώχεια μεγάλες κατηγορίες μισθωτών και συνταξιούχων. Δεν έχουν αντίστοιχο προηγούμενο επέμβασης στους μισθούς και στην έμμεση φορολογία από τη μεταπολίτευση.

Η επιβολή λιτότητας με τη δραστική μείωση των μισθών του δημοσίου που θα συμπαρασύρουν, όχι με την ίδια ένταση, και τους μισθούς στον ιδιωτικό τομέα, το πάγωμα των συντάξεων, οι πρόσθετοι έμμεσοι φόροι, πέραν του εκρηκτικού κοινωνικού προβλήματος που επιφέρουν, μαζί και με την περικοπή του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων και άλλες περικοπές δαπανών θα οδηγήσει σε ένα φαύλο κύκλο αυτοτροφοδοτούμενης παρατεταμένης ύφεσης, που θα επιδεινώσει τα ποσοστά ελλείμματος-χρέους και θα απομακρύνει και πάλι το στόχο για το έλλειμμα. Θα έχουμε ακόμα βαθύτερη ύφεση, που σημαίνει λιγότερες θέσεις εργασίας, περισσότερη ανεργία.

2. Ως ΣΥΝ οφείλουμε σήμερα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, να αναδείξουμε ότι υπάρχει και άλλος δρόμος. Το Τετράπτυχο της δικής μας πρότασης : δίκαιη κατανομή βαρών, αντιμετώπιση των δομικών προβλημάτων της ελληνικής διοίκησης, νέο αναπτυξιακό πρότυπο με διεύρυνση της παραγωγικής βάσης, πράσινη-οικολογική ανασυγκρότηση της οικονομίας.

Στην κατεύθυνση αυτή απαιτούνται, πρωταρχικά, πολιτικές επιλογές αλλά και συγκεκριμένα μέτρα για να ανατραπουν άρδην αντιλήψεις και να αλλάξουν οι πολιτικές που τις διαμόρφωσαν, όπως:

- Η αναχρονιστική αντίληψη ότι στο σημερινό επίπεδο της τεχνολογίας είναι δυνατό με χαμηλότερο μισθό να αυξηθεί η παραγωγικότητα και να εκσυγχρονιστεί η παραγωγή.
- Η αυταπάτη ότι οι βαθιές αναδιαρθρώσεις και οι προσαρμογές στα νέα τεχνολογικά και διεθνή δεδομένα μπορούσε να γίνουν μέσα από τους μηχανισμούς της αγοράς μόνο από τις μικρές ελληνικές επιχειρήσεις.

- Η εδραιωμένη πεποίθηση ότι ο δημόσιος τομέας της οικονομίας είναι ένα μεγάλο πεδίο συναλλαγής για τη διεύρυνση της κομματικής πελατείας, για τη στήριξη του κόμματος στην εξουσία, διέξοδος για την αντιμετώπιση της ανεργίας και μηχανισμός συμπλήρωσης του ιδιωτικού τομέα τον οποίο συχνά καλείται να υπηρετήσει.
- Η αντίληψη ότι το φορολογικό σύστημα πρέπει να στηρίζει την παρούσα δομή εισοδημάτων. Το φορολογικό σύστημα δεν παίζει στην Ελλάδα αναδιανεμητικό ρόλο, αλλά τον αντίστροφο από εκείνον που επιτελεί σε άλλες ανεπτυγμένες χώρες. Δεν μειώνει τις ανισότητες, τις διευρύνει.

Σταθερά τα τελευταία χρόνια επιμέναμε ότι απαιτούνταν και σήμερα ακόμη περισσότερο απαιτούνται διεύρυνση των εσόδων από δραστηριότητες και φυσικά πρόσωπα που διαφεύγουν, ανακατανομή των διαθέσιμων πόρων και κινητοποίηση του παραγωγικού δυναμικού της χώρας θέτοντας ξεκάθαρες προτεραιότητες: βελτίωση της εκπαίδευσης, διεύρυνση της παραγωγικής βάσης και των κοινωνικών υπηρεσιών, προστασία του φυσικού πλούτου, άμβλυνση των ανισοτήτων. Ένα μέρος των πόρων πλέον θα αφαιρείται για να αποπληρωθεί το χρέος που η χώρα συσσώρευσε τις περασμένες δεκαετίες.

Ιδιαίτερο βάρος αποκτά η αξιοποίηση των διαθέσιμων από τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά ταμεία τα επόμενα τρία χρόνια. Η έξοδος από τη μακροχρόνια ύφεση και η διασφάλιση της αναγκαίας ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας δεν νοείται ότι μπορεί να οικοδομηθεί πάνω στη συντήρηση παραγωγικών και διαχειριστικών προτύπων που στηρίζονται στη φθηνή εργασία, την εργασία χαμηλής παραγωγικότητας και τη ραγδαία φθορά του περιβάλλοντος. Προϋποθέτει επίσης μια βαθιά τομή στο χώρο του δημόσιου τομέα, με δημόσια διοίκηση που θα μετατραπεί από τροχοπέδη κάθε παραγωγικής προσπάθειας σε αποφασιστικό αρωγό της και με νέο ρόλο των απαραίτητων δημόσιων επιχειρήσεων.

3. Υπάρχει δημοκρατική αριστερή διέξοδος από την κρίση. Τώρα αξίζει να αναδειχθεί στη δημόσια συζήτηση ένα πακέτο προτάσεων, αντιπροτάσεων στην κυβερνητική πολιτική.

Επιμένουμε – σε αντίθεση με τις διαβεβαιώσεις για το νεοφιλελεύθερο μονόδρομο και παρά τον αντισυστημικό αναχωρητισμό μεγάλων τμημάτων της αριστεράς – ότι υπάρχουν πολιτικές που ανοίγουν το δρόμο για δημοκρατική, αριστερή διέξοδο από τη σημερινή κρίση του πελατειακού κράτους.

Ο εκτροχιασμός του ελλείμματος, η υπερδιόγκωση του χρέους παραλύουν κάθε δυνατότητα άσκησης κοινωνικής και επενδυτικής πολιτικής του κράτους και υποθηκεύουν για πολλά χρόνια τα έσοδα από τη φορολογία. Ιδιαίτερα στις σημερινές συνθήκες τοκογλυφικής αφαίμαξης του δημόσιου ταμείου η επιδείνωση είναι επιταχυνόμενη και η οικονομική επιβάρυνση που προκαλείται είναι πολύ δύσκολο να υποστηριχθεί.

Συνεπώς, ναι, το έλλειμμα πρέπει να μειωθεί σε διαχειρίσιμα επίπεδα.

Αλλά πώς; Το κεντρικό πρόβλημα – όχι το μοναδικό - είναι το άδικο και ανεπαρκές

φορολογικό σύστημα. Γεμάτο πελατειακές εξαιρέσεις, αφήνοντας εκτός φορολογίας το 40% της παραοικονομίας, αφαιρεί περισσότερο εισόδημα από τα λαϊκά στρώματα με τη συνεχή αύξηση της έμμεσης φορολογίας. Αντί της μείωσης των μικρών και μεσαίων εισοδημάτων – τώρα από τους δημόσιους υπαλλήλους, αύριο από τον ιδιωτικό τομέα - είναι επείγουσα ανάγκη η καθιέρωση καθολικών φορολογικών ρυθμίσεων και η εκ βάθρων ανασυγκρότηση των φορολογικών μηχανισμών.

Επομένως, παραοικονομία και φοροδιαφυγή – νόμιμη και παράνομη – είναι οι πρώτοι στόχοι.

Εξοικονόμηση δαπανών μπορεί και πρέπει να γίνει. Όταν καθιερώνεται ευρωπαϊκός έλεγχος στην εκτέλεση του προϋπολογισμού, δεν θα καθιερωθεί εσωτερικός έλεγχος από την κοινωνία που πληρώνει; Αυτό σημαίνει διαφάνεια και δημοσιότητα στις δαπάνες. Πολιτικές και νομοθετημένες εγγυήσεις για το πού θα μεταφερθούν οι εξοικονομούμενοι και οι νέοι πόροι. Διαφθορά, συναλλαγή, σπατάλη να τιμωρούνται τάχιστα γιατί κλέβουν από το εισόδημα των εργαζομένων και τις δυνατότητες κοινωνικού κράτους.

Άρα, απαιτούνται εγγυήσεις για την ενίσχυση του κοινωνικού κράτους, πραγματικοί, αξιόπιστοι, αποτελεσματικοί έλεγχοι στη διαχείριση.

Το πελατειακό κράτος στις διεθνείς οικονομικές συνθήκες των τελευταίων δεκαετιών δεν υποβάθμισε μόνο την παραγωγική δραστηριότητα της χώρας, αλλά διέδωσε το υπερκαταναλωτικό μοντέλο που πλήττει περιβάλλον, πηγές ενέργειας, την ποιότητα της ζωής, που αναζητά πηγές φθηνής εργασίας. Οι πάσης μορφής και μεθόδου ιδιωτικοποιήσεις δεν περιορίστηκαν στις επιχειρήσεις του δημοσίου, αλλά υπονόμισαν συστηματικά τα δημόσια αγαθά : Παιδεία, Υγεία, οργάνωση των πόλεων– όχι μόνο στο πεδίο των διατιθέμενων κονδυλίων αλλά και των αξιών. Βιώσιμη αναπτυξιακή προοπτική δεν μπορεί να είναι η συνέχιση και επέκταση του μοντέλου που καταρρέει.

Χρειάζεται, λοιπόν, ριζική στροφή υπέρ αναπτυξιακών πολιτικών που προωθούν βιώσιμες παραγωγικές προοπτικές, τα δημόσια αγαθά και την πράσινη ανάπτυξη.

Αυτοί οι στόχοι δεν εξυπηρετούνται από το πακέτο των κυβερνητικών μέτρων και ορισμένοι ακυρώνονται. Όλο και περισσότερες δυνάμεις της κοινωνίας αναζητούν διέξοδο. Δεν αρκούνται και δεν συσπειρώνονται μόνο στο αίτημα της κατάργησης των κυβερνητικών μέτρων. Μπορούν όμως να ενωθούν απαιτώντας και νέες πολιτικές. Γι αυτό, στόχος για την επόμενη περίοδο είναι η ριζική αλλαγή του πακέτου των κυβερνητικών μέτρων στις κατευθύνσεις που αναφέρθηκαν.

4. Για την αντιμετώπιση και αποτροπή των μέτρων λιτότητας, των σημερινών και αυτών που έπονται, αλλά και για την προώθηση και επιβολή αντιπροτάσεων και το σημαντικότερο για την αλλαγή αυτών των μέτρων απαιτείται η μεγαλύτερη δυνατή συσπείρωση των συνδικάτων και των εργαζομένων.

Το ΠΑΜΕ, καταγγέλλοντας όλους συλλήβδην, προχωράει τον δικό του δρόμο, που έχει στην πράξη διασπάσει το συνδικαλιστικό κίνημα. Μοναδικός του στόχος να «τσιμεντάρει» τις δυνάμεις του ή /και να τις διευρύνει, αδιαφορώντας ή αφήνοντας

στην πράξη στους άλλους, τους «ρεφορμιστές» ή «στους συνεργάτες κυβέρνησης και εργοδοσίας», να ασχοληθούν με βελτιώσεις, αλλαγές ή και ακύρωση μέτρων που θα προκύπτουν από ένα μείγμα «προτάσεων, αγώνων, διαπραγμάτευσης».

Βεβαίως το συνδικαλιστικό κίνημα πόρρω απέχει από το να βρίσκεται στις καλύτερες στιγμές του.

Όταν όμως διεκδικούμε τη μεγαλύτερη δυνατή συσπείρωση των δυνάμεων σε όλα τα επίπεδα της διάρθρωσης του συνδικαλιστικού κινήματος πρέπει να υπολογίζουμε ότι αυτή δεν μπορεί παρά να προϋποθέτει την ευρύτατη κινητοποίηση των συνδικαλιστικών δυνάμεων και των εργαζομένων που πολιτικά εκφράζονται ή έχουν εκφραστεί μέχρι τώρα από το ΠΑΣΟΚ.

5. Προεξάρχουσα όμως θέση σε μια πρόταση της αριστεράς πρέπει να έχει το αίτημα για ένα νέο αναπτυξιακό πρότυπο με διεύρυνση της παραγωγικής βάσης, πράσινη-οικολογική ανασυγκρότηση της οικονομίας. Ο ΣΥΝ οφείλει να προβάλλει το αίτημα ενός προτύπου ανάπτυξης, με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφορία για την παραγωγική αναδιάρθρωση της χώρας μας, με διεύρυνση της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής. Οι στοχεύσεις και οι πολιτικές-μέτρα πρέπει να βρίσκονται στον αντίποδα της επιτάχυνσης της απελευθέρωσης των αγορών και της έντασης των ιδιωτικοποιήσεων.

Αυτό πρέπει να αποσκοπεί:

- Στην ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης σε όλες τις πολιτικές και στην ανάδειξη της αειφορίας ως βασικού κριτηρίου των επιλογών σε όλους τους τομείς, στη γεωργία, τη βιομηχανία, τον τουρισμό, την ενέργεια και εν γένει στις υπηρεσίες.
- Στην κοινωνία και την οικονομία της γνώσης και της τεχνολογίας σε συνθήκες προϊούσας διεθνοποίησης. Στην ολόπλευρη σύγκλιση με την Ε.Ε.
- Στη διασφάλιση κοινωνικού κράτους γενικής εφαρμογής, με αναδιανομή του εισοδήματος, με καταπολέμηση της ανεργίας στην κατεύθυνση της πλήρους απασχόλησης, με διαρκή βελτίωση της κοινωνικής προστασίας, ασφάλειας, υγείας και διαβίωσης, καθώς και με επέκταση της πρόσβασης σε βασικά δημόσια αγαθά.

Αυτό πρέπει να περιλαμβάνει:

- Την Αλληλεγγύη με τη Φύση και το Παγκόσμιο Οικολογικό Σύστημα που απαιτεί ριζικές αλλαγές στην ελληνική περιβαλλοντική νομοθεσία. Την Αλληλεγγύη στις επόμενες γενιές που απαιτεί: την «ενεργειακή λιτότητα» με ανάπτυξη ήπιων, ανανεώσιμων πηγών και καταστολή της κατανάλωσης ορυκτών ενεργειακών πόρων με κάθε πρόσφορο τρόπο, την αποτελεσματική προστασία του φυσικού περιβάλλοντος με προστατευόμενες περιοχές, ακτές και δάση, με διαχείριση των νερών ως φυσικό πόρο σε ανεπάρκεια, με χωρικά δίκαιη διαχείριση απορριμμάτων και αποβλήτων, με δεσμευτικό χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό και κατάργηση της εκτός σχεδίου δόμησης, την κατάργηση της γενετικής βιομηχανίας, τα μέτρα προειδοποίησης και πρόληψης από τις φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές.

- Τη βαθιά τομή στο χώρο του δημόσιου τομέα, με δημόσια διοίκηση που θα μετατραπεί από τροχοπέδη κάθε παραγωγικής προσπάθειας σε αποφασιστικό αρωγό της και με νέο ρόλο των απαραίτητων δημόσιων επιχειρήσεων.
- Την κοινωνικά δίκαιη και περιβαλλοντικά ισορροπημένη περιφερειακή ανάπτυξη, με αποκέντρωση και αυτοδιοίκηση, με ισχυρές αιρετές περιφέρειες με εσωτερική αποκέντρωση τις νομαρχίες, μητροπολιτικές αυτοδιοικήσεις και ισχυρότερους δήμους, που θα προκύψουν και με συνενώσεις, με αποκέντρωση πόρων και αρμοδιοτήτων στα τοπικά συμβούλια. Με την διεύρυνση του ρυθμιστικού και οικονομικού ρόλου των δήμων και με ιδιαίτερη συμβολή τους στην ανάπτυξη της «κοινωνικής οικονομίας».
- Τη δημοκρατική φορολογική μεταρρύθμιση, που συνίσταται στην αναλογική και προοδευτική συμβολή όλων των πολιτών και περιλαμβάνει και τον αρνητικό φόρο εισοδήματος για νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος. Την εξοικονόμηση πόρων μέσα από τον περιορισμό στο ελάχιστο του τερατώδους μηχανισμού μεταφοράς εισοδημάτων υπό τη μορφή κινήτρων, επιδοτήσεων, επιχορηγήσεων και φοροαπαλλαγών. Ιδιαίτερες περιοχές αναζήτησης πόρων η φορολόγηση της μεγάλης ακίνητης περιουσίας, η εκκλησιαστική και μοναστηριακή περιουσία και οι φοροαπαλλαγμένες εμπορικές συναλλαγές τους.
- Την αντιμετώπιση του υπέρογκου ελλείμματος του ισοζυγίου συναλλαγών και του εμπορικού ισοζυγίου (σταθερά αρνητική πρωτιά στην Ε.Ε.) Το έλλειμμα αυτό αντανakλά δομικά προβλήματα της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας. Η χώρα παράγει προϊόντα και υπηρεσίες που δεν καταναλώνονται ούτε στο εσωτερικό και αντιθέτως εισάγει άλλα ή ομοειδή συνεχώς. Αυτό σημαίνει είτε λαθεμένες επιλογές παραγωγικών προτύπων είτε υψηλό κόστος παραγωγής. Τραγική συνέπεια είναι ότι διαρκώς επιχειρήσεις κλείνουν και η ανεργία εκτινάσσεται στα ύψη. Η πολιτική επιλογή πρέπει να εστιάζεται πρώτα απ' όλα στον εντοπισμό των τομέων παραγωγικής δραστηριότητας που είναι σε θέση να αποτελέσουν πόλους ανάπτυξης για τη χώρα ή εστίες συγκριτικού πλεονεκτήματος μέσω παραγωγικών και τεχνολογικών εξειδικεύσεων που ταυτόχρονα θα σέβονται το περιβάλλον. Στις γενναίες επενδύσεις στην παιδεία, στην επιστημονική έρευνα. Στην στήριξη στην πλήρη απασχόληση, στη σταθερή και ποιοτική εργασία και σε ικανοποιητικούς μισθούς. Η χώρα οφείλει να δώσει τη μάχη της ανταγωνιστικότητας στο πεδίο της καινοτομίας και της ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών, που ενσωματώνουν τεχνολογικό προβάδισμα και υψηλή προστιθέμενη αξία.
- Τη διαμόρφωση ενός ισχυρού πυλώνα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα υπό τον έλεγχο του δημοσίου, που θα περιλαμβάνει την Εθνική, όπου το δημόσιο επανακτά το κρίσιμο πακέτο μετοχών για τον ουσιαστικό έλεγχό της, και τις λοιπές τράπεζες δημόσιου συμφέροντος. Στόχος η εξασφάλιση της ομαλής ροής του χρήματος και της χρηματοδότησης της οικονομίας, η συμπίεση των επιτοκίων.
- Την ουσιαστική στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, με ενίσχυση για απρόσκοπτη ροή της χρηματοδότησής τους, με νομοθετική κατάργηση των

καταχρηστικών πρακτικών και χρεώσεων των τραπεζών, με οργάνωση και έλεγχο του τομέα παροχής υπηρεσιών, με συλλογική συμμετοχή τους στις κρατικές προμήθειες.

- Την πρωταρχική κρατική μέριμνα για χρήσεις γης στην ύπαιθρο, για εκσυγχρονισμό της γεωργίας, των μεταποιητικών μονάδων αλλά και των δικτύων εμπορίου και διακίνησης αγροτικών αγαθών, για μεταφορά πόρων στον πυλώνα της Αγροτικής Ανάπτυξης ώστε να ενισχυθούν κατά προτεραιότητα τα αγροτικά νοικοκυριά. Την επιδίωξη της πολυλειτουργικότητας του αγροτικού τομέα, με έμφαση στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία. Τη στοχευμένη και συνεπή ενίσχυση της κτηνοτροφίας, κύριας πηγής εισοδήματος αγροτικού πληθυσμού για περιοχές όπου δεν υπάρχουν άλλες πηγές απασχόλησης. Την εξυγίανση και πλήρη ανασυγκρότηση των αγροτικών συνεταιρισμών και οργάνωση των αγροτών σε ομάδες παραγωγών.
- Την πλήρη και αξιοπρεπή απασχόληση και τη θέσπιση της 35ωρης εβδομαδιαίας εργασίας. Εργασιακές σχέσεις και συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας που παρέχουν στους εργαζόμενους, Έλληνες και μετανάστες, σιγουριά και διαμορφώνουν όρους δημιουργικής και υπεύθυνης απασχόλησης, που ευνοούν τη συλλογικότητα, τη συνεργασία, την ανάληψη ευθυνών και την αλληλεγγύη.
- Την εγγύηση της κοινωνικής ασφάλειας όσων διαβιούν στη χώρα μέσα από ένα ασφαλιστικό σύστημα που θα χρηματοδοτείται σταθερά και με ενιαίους όρους από τους εργαζόμενους, το κράτος και τους εργοδότες, χωρίς την οποιαδήποτε ανάγκη άνισης καταφυγής σε κοινωνικούς πόρους, θα διασφαλίζει τα αποθεματικά των ταμείων, θα αντιμετωπίζει την εισφοροδιαφυγή και εισφοροαπαλλαγή και την ανασφάλιστη εργασία καθώς και την πρόσβαση και χρήση των υπηρεσιών υγείας, που θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από πλήρη ισότητα για όλους τους πολίτες.
- Την αλλαγή του βασικού προσανατολισμού στον τομέα της υγείας στην κατεύθυνση της πρόληψης και ανάπτυξης της πρωτοβάθμιας φροντίδας με ιδιαίτερη έμφαση στην αναμόρφωση του ΕΣΥ, στη δημιουργία ενός Ενιαίου Φορέα Υγείας στη γενναία χρηματοδότηση του δημόσιου συστήματος υγείας και άμβλυνση των εξωπραγματικών ιδιωτικών δαπανών. Μείζον ζήτημα εδώ η αντιμετώπιση στη πράξη της σπατάλης που θα εξοικονομήσει πόρους για την ανασυγκρότηση του υγειονομικού συστήματος.
- Την αποδοχή ότι βάση μιας νέας πορείας για την παιδεία είναι η αναγνώριση των αποτυχιών του συστήματος και των μεταρρυθμίσεών του. Την απαίτηση για μια εκπαίδευση που να αντιστοιχεί στις αυξημένες ανάγκες της εποχής, των πολιτών και της χώρας. Την αφετηριακή προσέγγιση ότι συνολική λύση δεν μπορεί να αποτελούν οι άτυπες και οι νόμιμες μορφές ιδιωτικοποίησης που σημειώνουν ραγδαία αύξηση και ότι το εκπαιδευτικό σύστημα θα πρέπει να παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλους του πολίτες. Τον αυτόνομο μορφωτικό ρόλο του Λυκείου, την ελεύθερη πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

6. Ο ΣΥΝ οφείλει να αναδείξει τον τομέα των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) ως τομέα πρωταρχικής επιλογής, στήριξης και δημόσιας παρέμβασης για την προώθηση μέτρων εξοικονόμησης και ορθολογικής χρήσης της ενέργειας. Η χώρα έχει συγκριτικό πλεονέκτημα απόδοσης και ανάπτυξης των ΑΠΕ (αιολική, ηλιακή, κυμάτων). Η εντατική επενδυτική πρωτοβουλία, η σταδιακή ενσωμάτωση τεχνογνωσίας, η προώθηση της καινοτομίας της έρευνας μπορεί να έχει πολύπλευρη απόδοση, τόσο στην επάρκεια της χώρας σε κεφαλαιουχικό και τεχνολογικό εξοπλισμό όσο και στην ενίσχυση της εξαγωγικής της προσπάθειας. Πρώτα απ' όλα θα έχει άμεσα αποτελέσματα στην ουσιαστική μείωση της ενεργειακής εξάρτησης καθώς και στην ουσιαστική αύξηση της απασχόλησης περιφερειακά κατανομημένης. Γιαυτό και πρέπει να κρίνονται απολύτως απαραίτητα τα στοχευμένα κίνητρα, οι χωροταξικές επιλογές και η διασφάλιση τοπικών συναινέσεων.

6.1. Ενίσχυση των ΑΠΕ στην ηλεκτροπαραγωγή. Η εκπλήρωση των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η χώρα στο πλαίσιο του Ενεργειακού και Κλιματικού Πακέτου για διείσδυση των ΑΠΕ στην τελική κατανάλωση ενέργειας κατά 18% το 2020 (έχει γίνει πλέον 20% με απόφαση του ΥΠΕΚΑ) σε σχέση με περίπου 6,8% που είναι σήμερα, συνεπάγεται 3πλασιασμό της ενεργειακής παραγωγής από ΑΠΕ στη χώρα μας. Δεδομένου ότι το σημερινό επίπεδο διείσδυσης των ΑΠΕ διαμορφώνεται κυρίως από τη χρήση παραδοσιακής βιομάζας (της οποίας το ποσοστό στο μέλλον θα συρρικνώνεται) και μεγάλων ΥΗΕ (το εκμεταλλεύσιμο δυναμικό των οποίων κατά βάση έχει εξαντληθεί), η κάλυψη του στόχου θα πρέπει να γίνει με νέες τεχνολογίες ΑΠΕ.

Στο πλαίσιο αυτό η υλοποίηση μεγάλης κλίμακας έργων ΑΠΕ είναι αναπόφευκτη. Έτσι, η πλειονότητα των προβλέψεων που γίνονται προς την κατεύθυνση αυτή αφορούν σε:

- Αιολικά πάρκα 6.000-9.000 MW.
- Φωτοβολταϊκά συστήματα 1.000 MW.
- Μικρά ΥΗΕ 450 MW.
- Γεωθερμικές μονάδες 150 MW.
- Μονάδες βιομάζας 300 MW.

Οι αναγκαίες επενδύσεις είναι της τάξης των 3,0 δις. € ανά έτος για όλη την περίοδο μέχρι το 2020 και οι οποίες, εφόσον υλοποιηθούν αναμένεται να δημιουργήσουν συνολικά 100.000 νέες θέσεις εργασίας. Δεδομένου του μεγάλου επενδυτικού ενδιαφέροντος για υλοποίηση έργων ΑΠΕ στην Ελλάδα, κρίσιμες παράμετροι για την επίτευξη αυτών των στόχων θεωρούνται:

- Η απλοποίηση του θεσμικού πλαισίου και η απο-ενοχοποίηση των τεχνολογιών ΑΠΕ που σήμερα επί της ουσίας διώκονται ως ρυπογόνες δραστηριότητες. Στο πλαίσιο αυτό θεωρείται απαραίτητη και η αναθεώρηση του χωροταξικού για τις ΑΠΕ.
- Η περαιτέρω ανάπτυξη υποδομών ηλεκτρικών δικτύων προκειμένου να μπορούν να αξιοποιηθούν περιοχές με πλούσιο αιολικό δυναμικό, και κυρίως η σύνδεση των νησιών του Αιγαίου με το διασυνδεδεμένο ηλεκτρικό σύστημα στην προοπτική υλοποίησης έργων ΑΠΕ μεγάλης κλίμακας.

- Η ενημέρωση των πολιτών για τα περιβαλλοντικά πλεονεκτήματα αλλά και τις πραγματικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις των έργων ΑΠΕ.
- Η ριζική αναθεώρηση του συστήματος επιδοτήσεων και τιμολόγησης της ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ. Σταδιακά θα πρέπει να εκλείψουν οι επιδοτήσεις στο κόστος επένδυσης των έργων (τα οποία θα πρέπει να καλύπτονται εξ ολοκλήρου από τους επενδυτές) και να αυξηθούν σημαντικά οι τιμές πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ στη βάση και του περιβαλλοντικού οφέλους που θα προκύπτει από την υποκατάσταση ηλεκτρισμού που άλλως θα παραγόταν από ρυπογόνες μονάδες. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να αυξηθεί και το ποσοστό των εσόδων έργων ΑΠΕ που κατακρατείται υπέρ των ΟΤΑ στους οποίους εγκαθίστανται τα έργα, μέρος των οποίων θα πρέπει να αποδίδεται απ' ευθείας στους μόνιμους κατοίκους, καθιστώντας τους πραγματικά συμμετόχους στο όλο εγχείρημα.
- Η θέσπιση κινήτρων για ανάπτυξη βιομηχανίας παραγωγής τεχνολογιών ΑΠΕ στη χώρα (σε αναλογία με το πετυχημένο παράδειγμα της ανάπτυξης εγχώριας βιομηχανίας παραγωγής ηλιακών συστημάτων), για να δημιουργηθούν πραγματικά οι προϋποθέσεις ώστε επενδύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος να έχουν και σημαντικό θετικό αντίκτυπο στην οικονομία, αντισταθμίζοντας την απώλεια θέσεων εργασίας από τη συρρίκνωση του μεριδίου της λιγνιτικής ηλεκτροπαραγωγής.

6.2. Εξοικονόμηση ενέργειας. Βασικός άξονας άμεσης προτεραιότητας για την επίτευξη των στόχων του Ενεργειακού και Κλιματικού Πακέτου της ΕΕ στην Ελλάδα αποτελεί η προώθηση μέτρων εξοικονόμησης και ορθολογικής χρήσης της ενέργειας. Τα περιθώρια στον τομέα αυτό είναι τεράστια, πρωτίστως στα κτίρια και στις μεταφορές, αλλά και στη βιομηχανία. Οδηγός και στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να είναι η εκπλήρωση των στόχων της χώρας στο χρονικό ορίζοντα του 2020 σε σχέση με τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, και την αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας. Εκτιμάται ότι για την υλοποίηση των στόχων αυτών οι ετήσιες δαπάνες την περίοδο 2010-2020 θα φθάσουν τα 2 δις. € ανά έτος, δίνοντας σημαντική ώθηση κυρίως στον κατασκευαστικό κλάδο αλλά και σε άλλους οικονομικούς κλάδους, και άρα δημιουργώντας θετικό αντίκτυπο και στην οικονομία της χώρας. Και πάλι όμως ιδιαίτερα κρίσιμο σημείο είναι οι υποστηρικτικές πολιτικές που θα εφαρμοστούν προκειμένου να κινητοποιήσουν την οικονομία προς την κατεύθυνση αυτή. Βασικές πολιτικές παρεμβάσεις μεταξύ άλλων θεωρούνται:

- Η επικαιροποίηση του θεσμικού πλαισίου, η ενεργοποίηση επιτέλους της Κοινοτικής Οδηγίας 2002/91/ΕΚ για την ενεργειακή συμπεριφορά των κτιρίων, η υιοθέτηση αυστηρότερων κανονισμών θερμομόνωσης και η διαμόρφωση σαφούς χρονοδιαγράμματος προς την κατασκευή κτιρίων μηδενικών εκπομπών άνθρακα.
- Η χρήση κατάλληλα σχεδιασμένων οικονομικών κινήτρων για την προώθηση τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας με υψηλό αρχικό κόστος, αποκλειστικά για τα ασθενέστερα οικονομικά στρώματα.

- Η επιβολή πράσινων φόρων για όλους της καταναλωτές που δεν χρησιμοποιούν ορθολογικά την ενέργεια, οι οποίοι κατά 50% θα διατίθενται σε έργα εξοικονόμησης ενέργειας και ΑΠΕ και κατά 50% στην ενίσχυση της απασχόλησης.
- Η ανάπτυξη πράσινων υποδομών στον τομέα των μεταφορών, και ιδιαίτερα όσον αφορά στην προώθηση των μέσων μαζικής μεταφοράς στον αστικό ιστό και της ανάπτυξης δικτύου σύγχρονων σιδηροδρόμων.
- Η εκπαίδευση και ενημέρωση των πολιτών, καθώς και η ανάπτυξη της έρευνας για τα ζητήματα αυτά.

IV. Η δική μας Αριστερή Προγραμματική Αντιπολίτευση

Δεν μπορεί να υπάρξει σοβαρή αντιπολίτευση, δεξιά, κεντρώα, αριστερή ή αριστερίστικη, που δεν θα είναι προγραμματική, που δεν θα έχει μια ισχυρή προγραμματική διάσταση. Η εύκολη αντιπολίτευση, η δημαγωγική, η μη δουλεμένη αντιπολίτευση, είναι ο κύριος τρόπος που άσκησαν και ασκούν πολιτική τα δύο μεγάλα κόμματα. Έχει σε μεγάλο βαθμό υιοθετηθεί και από δυνάμεις της Αριστεράς, του ΚΚΕ προεξάρχοντος.

Η επιλογή της αριστερής προγραμματικής αντιπολίτευσης από το κόμμα μας, μετά τις εκλογές του Οκτωβρίου, είναι ορθή.

Όμως η διαρκής προσαρμογή του ΣΥΝ στις απαιτήσεις και την αντισυστημική πολιτική φιλοσοφία των συνιστώσών του ΣΥΡΙΖΑ ξεθωριάζει, περιθωριοποιεί και εν τέλει εξαφανίζει τη δυνατότητα άσκησης σοβαρής αριστερής αντιπολίτευσης στη βάση προγραμματικών προτάσεων, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί από τις επεξεργασίες οργάνων, τμημάτων και συνεδρίων του ΣΥΝ.

Ο μόνος δρόμος για τη βελτίωση και την αξιοποίησή τους είναι η απεμπλοκή του ΣΥΝ από το στενό κορσέ του συμμαχικού σχήματος που θέλει την αντιπολίτευση όχι προγραμματική, αλλά «κινηματική», «μαχητική», «ριζοσπαστική», «αγωνιστική» ή συνοδευόμενη από άλλα κενά περιεχομένου επίθετα, δηλωτικά μιας αριστερής επαναστατικής καθαρότητας.

Η γραμμή της προγραμματικής αντιπολίτευσης – όποτε γίνεται πράξη – μπορεί και αξιοποιεί και τις παρούσες δυνατότητες για θετικές αλλαγές, χωρίς να μεταθέτει τα πάντα στο απώτερο μέλλον. Αποδεικνύεται και εκλογικά επωφελής για τον ΣΥΝ, όπως φάνηκε στις εθνικές εκλογές όπου το συμμαχικό σχήμα διασώθηκε, επειδή προεκλογικά ο εκφερόμενος πολιτικός λόγος από τον πρόεδρο και τα στελέχη μεταστράφηκε προς προσεκτικότερες, πιο ορθολογικές, σοβαρές και προγραμματικές διατυπώσεις αντί του στείρου αντισυστημικού καταγγελτισμού.

Ως σύγχρονη δημοκρατική αριστερά δεν κτίζουμε και δεν επενδύουμε στη συνεχή φραστική καταγγελία, δεν αρκούμαστε στην «αποκάλυψη» και στο «ξεσκεπάσμα» των συντηρητικών πολιτικών, αλλά ενδιαφερόμαστε για τη διατύπωση ρεαλιστικών εναλλακτικών προγραμματικών προτάσεων που θα πείθουν και θα δημιουργούν κοινωνική δυναμική για μεταρρυθμίσεις και ρήξεις με κατεστημένες νοοτροπίες και πολιτικές επιλογές που αναπαράγουν τα σημερινά αδιέξοδα.

Επειδή επιδιώκουμε με αντιπροσωπευτικές διαδικασίες, αλλά και κινηματικές συσπειρώσεις, την παρεμβολή και τη συμμετοχή των πολιτών στη διαμόρφωση των πολιτικών εξελίξεων, μακριά από αδιέξοδες συντεχνιακές λογικές, είναι ιδιαίτερα σημαντική η σχέση που έχουμε αναπτύξει ως κόμμα με τα παραδοσιακά και τα νέα κοινωνικά κινήματα. Πρόκειται όμως για σχέση ιδιαίτερα ευαίσθητη που χρειάζεται προσεκτικούς χειρισμούς ώστε ούτε το κόμμα να διαχέεται και να ταυτίζεται με τα κινήματα υιοθετώντας άκριτα κάθε κινηματικό αίτημα στο όνομα μιας υποτιθέμενης συμπόρευσης, ούτε να επιχειρείται η υποκατάστασή τους, η ποδηγέτηση και η καθοδήγηση των κινήματων για άμεσα κομματικά οφέλη. Τέτοιου είδους πρακτικές, που επί της ουσίας ταύτιζαν στα μάτια των πολιτών κομματικούς φορείς και κινήματα, συνέβαλαν σε απίσχναση και παρακμή το Ελληνικό Κοινωνικό Φόρουμ. Η αυτονομία των επιμέρους χώρων και ο μεταξύ τους διάλογος αποτελεί αξιακό κανόνα για τη σύγχρονη δημοκρατική αριστερά.

V. Εναλλακτικό σχέδιο σύγκλισης κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων

Εμείς, ως ΣΥΝ, δεν επιδιώκουμε να συμβάλουμε στην ομαλή λειτουργία του δικομματικού εκκρεμούς. Να αποτύχει και να ηττηθεί το ΠΑΣΟΚ ώστε να γυρίσει πάλι η ΝΔ.

Απορρίπτουμε την τυφλή αντιπολίτευση στο ΠΑΣΟΚ και την πολιτική επένδυση στα αδιέξοδα.

Στόχος μας είναι να ετοιμάζουμε την επόμενη μέρα.

Να διαμορφωθούν οι όροι και οι προϋποθέσεις σε επίπεδο σύγκλισης προγραμματικών θέσεων, πολιτικών προτάσεων, φερεγγυότητας προσώπων, για την υλοποίηση μιας εναλλακτικής προοπτικής προοδευτικής διακυβέρνησης μέσα από τη σύγκλιση ευρύτατων κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων. Αυτός ο πλατύς συνασπισμός δυνάμεων στο πολιτικό πεδίο δεν μπορεί παρά να περιλαμβάνει τους Οικολόγους- Πράσινους και τους σοσιαλιστές και να είναι ανοικτός σε κάθε άλλη δύναμη της αριστεράς.

Απαραίτητη επίσης συνθήκη, που δεν συντρέχει τις τελευταίες δεκαετίες, είναι να καλλιεργηθεί και μια κουλτούρα συνεργασιών στους χώρους της αριστεράς.

Σήμερα, αυτή η προοπτική δεν βρίσκεται στην ημερήσια διάταξη. Τίθεται εκτός, εξαιτίας του τρόπου που το ΠΑΣΟΚ αντιμετωπίζει την οικονομική κρίση και των μέτρων λιτότητας που επιβάλλει, καθώς και της ισχυρής κοινοβουλευτικής αυτοδυναμίας του.

Ταυτόχρονα όμως, σήμερα που οι πολίτες, αριστεροί και κεντροαριστεροί, που επένδυσαν με την ψήφο τους και τη στάση τους στο ΠΑΣΟΚ αναζητούν κοινωνικές αλλά και πολιτικές διεξόδους οφείλουμε περισσότερο από άλλες φορές, να κτίζουμε γέφυρες διαλόγου και κοινής δράσης με τον κόσμο αυτόν, που θα ξεκινά από την αντίσταση, την ανατροπή των μέτρων λιτότητας, και την προώθηση και επιβολή αντιπροτάσεων. Και το σημαντικότερο θα επιδιώκει αλλαγή αυτών των μέτρων, αλλά και θα διεκδικεί, από τα κάτω, αλλαγή πολιτικών και πολιτικού προσανατολισμού.

Μόνον έτσι μπορούμε να προσβλέπουμε στην οικοδόμηση ενός πλατιού προοδευτικού ρεύματος στην ελληνική κοινωνία ικανού να εμπνεύσει κοινωνικές και κυρίως πολιτικές συμμαχίες με δυνατότητες πλειοψηφίας και προοδευτικής διακυβέρνησης του τόπου.

Με την έννοια αυτή η επιδίωξη συμμαχίας μας με τους Οικολόγους- Πράσινους είναι στρατηγικής σημασίας.

VI. Προς διαφορετική συμμαχική στόχευση. Με τους Οικολόγους –Πράσινους και α νοικτοί σε δυνάμεις της Αριστεράς

Η ανάγκη στρατηγικής σύμπλευσης με τον οικολογικό χώρο προκύπτει, πρωτίστως, από το γεγονός ότι τα περιβαλλοντικά προβλήματα ξεπερνούν πλέον τα στενά τους πλαίσια και αποκτούν τη σημασία της καθολικής οπτικής στην αναπτυξιακή προοπτική. Τώρα που το πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής γίνεται ομπρέλα και συμπυκνώνει το συνολικό αναπτυξιακό αδιέξοδο του πλανήτη στην εποχή της παγκοσμιοποίησης και της μεγάλης οικονομικής κρίσης.

Αυτήν την πραγματικότητα καλείται να προσεγγίσει και να διαχειριστεί μια πολιτική με όρους πράσινης αριστεράς.

Οι Οικολόγοι- Πράσινοι κατέγραψαν ένα ικανοποιητικό ποσοστό στις ευρωεκλογές, διαθέτουν ευρωκοινοβουλευτική εκπροσώπηση και έχουν εισέλθει στο πολιτικό σκηνικό. Παρά τη μικρή τους πρόσβαση στο κοινωνικό και τοπικό επίπεδο και την ελάχιστη προεκλογική προβολή τους από τα ΜΜΕ, η καταγραφή τους επιβεβαιώνει και τη δική μας εκτίμηση για την υψηλή προτεραιότητα της οικολογίας στη συνείδηση των πολιτών και της νεολαίας.

Ο ΣΥΝ οφείλει να προσβλέπει σε μια συνάντηση της Αριστεράς με την οικολογία, ως κεντρική επιλογή, συναρθρώνοντας τις προτεραιότητες της κοινωνικής κριτικής με τις περιβαλλοντικές ευαισθησίες.

Σε πολιτικό επίπεδο, ο ΣΥΝ πρέπει να αναζητήσει, σε ισότιμη βάση, δυνατότητες συνεργασίας με τους Οικολόγους- Πράσινους, αξιοποιώντας και την αρνητική εμπειρία από τη μη προώθηση της εκλογικής συνεργασίας σε προηγούμενης εκλογικές αναμετρήσεις.

Η πρόταση αυτή είχε διατυπωθεί έγκαιρα στα καθοδηγητικά όργανα του ΣΥΝ και δεν έγινε αποδεκτή στο 5^ο Συνέδριο του κόμματος. Εάν είχε υιοθετηθεί θα υπήρχαν

πολλαπλασιαστικά, πιο εντυπωσιακά, αποτελέσματα στην πρόσφατη εκλογική αναμέτρηση και μια ευρύτερη αλλαγή του πολιτικού τοπίου.

Σε αυτή τη κατεύθυνση, πρέπει στην παρούσα φάση, με ανοικτές διαδικασίες, να επιδιωχθεί διάλογος για συγκεκριμένα ζητήματα και παραπέρα προσέγγιση και συνεργασία στο μέγιστο δυνατό βαθμό. Οι αυτοδιοικητικές εκλογές του Νοεμβρίου του 2010 πρέπει να διαμορφώσουν όρους ευρύτερης συνεργασίας και σύγκλισης των δύο χώρων.

Τα οξύτατα προβλήματα της συγκυρίας και η αίσθηση της ευθύνης επιβάλλουν τη συνάντηση, με όρους ισότητας και αυτονομίας, δύο χώρων με διαφορετικές μέχρι σήμερα στρατηγικές ιεραρχήσεις και προτεραιότητες. Η υποβάθμιση του περιβάλλοντος και η κοινωνική οπισθοδρόμηση συμβαδίζουν αποτελώντας τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος.

Είναι η ώρα να ξεκινήσει ο διάλογος και οι κοινές δράσεις με τους Οικολόγους - Πράσινους και με όλες τις δυνάμεις της αριστεράς και της οικολογίας που θεωρούν αναγκαία και επιθυμούν μια τέτοια συνάντηση, που θα προχωρήσει τη συμπόρευση αριστεράς και οικολογίας πέρα από την απαραίτητη υπεράσπιση των ελεύθερων χώρων, του πρασίνου και της ποιότητας ζωής στις πόλεις, προς ένα συνολικό αναπροσανατολισμό του παραγωγικού και αναπτυξιακού μοντέλου με βάση τις αρχές της αειφορίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Θέλουμε να προωθήσουμε στην Ελλάδα ένα σύνολο μεταρρυθμίσεων που αποβλέπουν στο μετασχηματισμό του σημερινού στρεβλού, αντικοινωνικού και ξεπερασμένου μοντέλου ανάπτυξης, πέρα από την απλή κατάργηση ή αναθεώρηση συντηρητικών διευθετήσεων που επέβαλε με την αυτοδυναμία της η κυβέρνηση της Ν.Δ. και εν πολλοίς υιοθέτησε και το ΠΑΣΟΚ.

Θα είναι εξαιρετικά θετικό αν κατορθώσουμε με την κοινή μας δράση να επηρεάσουμε τη δημόσια συζήτηση για να έλθουν στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος ουσιαστικά θέματα που αφορούν το περιβάλλον και τους εργαζόμενους, ιδίως σήμερα όπου το εγχώριο εύρος και βάθος της οικονομικής κρίσης επικεντρώνουν την πολιτική ατζέντα αποκλειστικά σε αυτήν.

VII. Δήμοι και περιφέρειες με διαφάνεια και συμμετοχή, για τη βελτίωση της ζωής των πολιτών.

Στην πρώτη γραμμή του αγώνα για αποκέντρωση με αυτοδιοίκηση.

1. Ο ΣΥΝ έχει με σταθερότητα υποστηρίξει και αγωνιστεί για την προώθηση στη χώρα μας μιας μεγάλης διοικητικής και αυτοδιοικητικής μεταρρύθμισης, με επιτελικό κράτος, ισχυρές αιρετές περιφέρειες με εσωτερική αποκέντρωση τις νομαρχίες, μητροπολιτικές αυτοδιοικήσεις και ισχυρότερους δήμους, που θα προκύψουν και με συνενώσεις, με αποκέντρωση πόρων και αρμοδιοτήτων στα τοπικά συμβούλια.

Μια μεγάλη διοικητική και αυτοδιοικητική μεταρρύθμιση είναι πρώτα απ' όλα όρος και προϋπόθεση για ποιοτική ανάπτυξη, αειφορία και κοινωνική συνοχή, δημοκρατικό προγραμματισμό και εξορθολογισμό του επιχειρησιακού σχεδιασμού, βελτιστοποίηση της διοίκησης και της εξυπηρέτησης των πολιτών, δημοκρατική εμπάθυνση και συμμετοχή των πολιτών.

Επιμένουμε ανυποχώρητα στο στόχο της αποκέντρωσης με αυτοδιοίκηση, συνεχίζοντας τη μεγάλη δημιουργική, αγωνιστική, λαϊκή παράδοση της ελληνικής αριστεράς.

2. Το πρόγραμμα οικονομικής στήριξης της μεταρρύθμισης, οι μεταφορές αρμοδιοτήτων και πόρων, οι χωροταξικές και γεωγραφικές ρυθμίσεις, και το επιχειρησιακό και οργανωτικό σχέδιο ενός τέτοιου εγχειρήματος αποτελούν σοβαρότατες και κρίσιμες προϋποθέσεις και παράγοντες που θα κρίνουν την έκβαση του και γιαυτό το λόγο αυτά τα θέματα πρέπει να απασχολήσουν ουσιαστικά το σύνολο των πολιτικών και αυτοδιοικητικών δυνάμεων αλλά και ολόκληρη την ελληνική κοινωνία.

Το εκλογικό σύστημα αποτελεί επίσης καθοριστικό παράγοντα. Η απλή αναλογική, για την αυτοδιοίκηση έχει πρωτεύουσα σημασία. Η απλή αναλογική διασφαλίζει τη συμμετοχή και τη συμβολή στη διαχείριση και στον έλεγχο των τοπικών και περιφερειακών δημοσίων υποθέσεων, όλων των πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων, διευκολύνει τη συμμετοχή τοπικών κινημάτων και άξιων πολιτών, συχνά παροπλισμένων, στα κοινά και επιβάλλει τη διαβούλευση, το διάλογο και την ανάγκη σύνθεσης στις αποφάσεις των οργάνων.

Τα κυβερνητικά σχέδια, που έχουν εμφανισθεί μέχρι στιγμής για μια νέα αυτοδιοικητική μεταρρύθμιση υπό τη γενική ονομασία «Καλλικράτης», δεν καλύπτουν τα παραπάνω κριτήρια. Παρά το θετικό της καθιέρωσης της αιρετής περιφέρειας, αφήνουν ανοιχτά φαινόμενα νεοσυγκεντρωτισμού, ενώ προωθείται ο «ομοσπονδιακός χαρακτήρας» συγκρότησης και εκλογής, ενίσχυσης του αρχηγοκεντρικού μοντέλου και της δικομματικής πόλωσης.

Η ασάφεια στους πόρους και το χωροταξικό κρύβουν σκοπιμότητες και επιτείνουν τις αμφιβολίες και τις αντιρρήσεις.

3. Οι εκλογές του προσεχούς Νοεμβρίου θα πραγματοποιηθούν σε ένα ιδιαίτερος οξύμενο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον. Η οικονομική κρίση, όπως εμφανίζεται με τις εκρηκτικές διαστάσεις της στην χώρα μας και με τα άδικα και σκληρά κυβερνητικά μέτρα που πλήττουν μεγάλες κατηγορίες του ελληνικού λαού, καθώς και η αυτόματη διαπλοκή τοπικού και περιφερειακού με την κρατική εξουσία θα ωθούν τους πολίτες, άνδρες και γυναίκες, να στέκονται κριτικά ή αρνητικά όχι μόνο απέναντι στην αιρετή διοίκηση του δήμου ή των νομαρχιών-ενταγμένων πλέον στις περιφέρειες-, που για την απόδοση ή μη του έργου τους κρίνονται, αλλά απέναντι στην κυβέρνηση για τις συνολικές της πολιτικές, που το αποτύπωμα τους θα είναι αισθητό στη μεγάλη πλειοψηφία των νοικοκυριών.

Ο ΣΥΝ, λαμβάνοντας υπ' όψη την τρέχουσα συγκυρία, οφείλει να αναδείξει τον αυτοδιοικητικό και πολιτικό χαρακτήρα τους. Οφείλει να διατυπώσει τον κεντρικό του στόχο που σε αυτές τις εκλογές πρέπει να είναι η νίκη των ιδεών της ουσιαστικής

αποκέντρωσης με αυτοδιοίκηση και η επικράτηση των δυνάμεων που σε τοπικό επίπεδο μπορούν να υπερασπιστούν και να προωθήσουν αυτές τις ιδέες.

Στις εκλογές του Νοεμβρίου θέτουμε ως γενικό στόχο την ανάδειξη δημοτικών και περιφερειακών διοικήσεων που θα διαχειριστούν με διαφάνεια και δημόσιο έλεγχο τις τοπικές υποθέσεις και τα οικονομικά – και αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία στις συνθήκες της δημοσιονομικής κρίσης. Αρχές που θα αγωνιστούν για τη βελτίωση της ζωής των πολλών, στηρίζοντας τους αδύνατους και υποβοηθώντας την ανάπτυξη, την προστασία του περιβάλλοντος, φυσικού και αστικού, παλεύοντας καθημερινά με έργα κατά του ρατσισμού, στηρίζοντας την ένταξη των μεταναστών στην οικονομική και κοινωνική ζωή με σεβασμό στις παραδόσεις και τον πολιτισμό τους, προωθώντας την εκπαίδευση των παιδιών τους. Μακριά από πελατειακές εξυπηρετήσεις, με συνεπή αγώνα για αποκέντρωση.

Επιδιώκουμε την όσο το δυνατό πιο ισχυρή συμμετοχή μας στους δήμους και τις περιφέρειες, μέσα από φερέγγυους συνδυασμούς και πρόσωπα. Στόχος μας δεν είναι η έκδοση ανακοινώσεων-καταγγελιών από τα δημοτικά-περιφερειακά συμβούλια αλλά η υλοποίηση και διεκδίκηση λύσεων στα τοπικά προβλήματα, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που έχουμε ήδη περιγράψει.

Στηρίζουμε τους πετυχημένους δημάρχους που στηρίξαμε το 2006 και τους συνδυασμούς συνεργασίας στους οποίους είναι επικεφαλής.

4. Με βασικό γνώμονα τις εκτιμήσεις και τις επιλογές των πολιτικών κινήσεων του κόμματος και στη συνέχεια των τοπικών κινήσεων στις οποίες συμμετέχει ο ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ, πρέπει να επιδιώξουμε, με ευέλικτη και αποκεντρωμένη εκλογική τακτική, τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή μας στο θεσμό, μέσα από φερέγγυους συνδυασμούς και πρόσωπα, για την υπεράσπιση του δημόσιου και κοινωνικού χαρακτήρα των ΟΤΑ απέναντι σε αντιλήψεις εμπορευματοποίησης και ιδιωτικοποίησης των υπηρεσιών, απορύθμισης των εργασιακών σχέσεων για τη διεκδίκηση δημοκρατικής εμπάθθυσης και κοινωνικής συμμετοχής, βιώσιμων λύσεων στα τοπικά προβλήματα.

Απορρίπτοντας λογικές στείρας κομματικής καταγραφής που εκφράζει το: «ΣΥΡΙΖΑϊκά σχήματα παντού» να αναζητήσουμε σχήματα που θα διασφαλίζουν τις πιο πλατιές συνεργασίες προσώπων, κινήσεων και πολιτικών δυνάμεων στη βάση συμφωνιών σε προγραμματικό λόγο και προτάσεις. Εκεί όπου επιλέξουμε «αυτόνομες» εκλογικές καθόδους, είναι απαραίτητο να διασφαλίζουν τα παραπάνω στοιχεία.

5. Σε ότι αφορά τις 13 Περιφερειακές αυτοδιοικήσεις, μια μάχη που αφορά κατά κύριο λόγο μεγάλες χωρικές, πληθυσμιακές, αναπτυξιακές και οικονομικές γεωγραφικές ενότητες, προκρίνουμε την εκλογική κάθοδο του χώρου με επιδίωξη συμπόρευσης με τους Οικολόγους –Πράσινους, με βάση ένα πρόγραμμα βιώσιμης περιφερειακής ανάπτυξης.

Σε ότι αφορά Αθήνα, Πειραιά, Θεσσαλονίκη, που αποτελούν αυτοδιοικητικές μάχες με ισχυρά πολιτικά χαρακτηριστικά, η ΚΠΕ του ΣΥΝ σε κοινές συνεδριάσεις της με τις αντίστοιχες νομαρχιακές οργανώσεις του κόμματος, θα προσδιορίσει και την τελική επιλογή.

Ιδιαίτερη περίπτωση πρέπει να αποτελέσει η εκλογική τακτική μας στην Θεσσαλονίκη λόγω του «φαινομένου Παπαγεωργόπουλου –Ψωμιάδη - Άνθιμου» που αντιπροσωπεύει υπερσυντηρητισμό, εθνικισμό, μισαλλοδοξία, πολύπλευρη έκπτωση των αξιών.

Ο ΣΥΝ, οφείλει, να ανταποκριθεί στο χρόνιο αίτημα για αλλαγή που εκφράζεται από πολίτες της Θεσσαλονίκης ευρέος κοινωνικοπολιτικού φάσματος. Πρέπει να διευκολύνει τη δημιουργία ευρύτερων συσπειρώσεων που θα διαμορφώνονται από τα κάτω με την πρωτοβουλία Δημοτικών και Νομαρχιακών Κινήσεων και τη συμμετοχή κινήσεων πολιτών, ομάδων ειδικών ενδιαφερόντων, συλλόγων, συνδικάτων, νεανικών συσπειρώσεων, εθελοντικών οργανώσεων κλπ. με στόχο την συγκρότηση ενός μετωπικού ψηφοδελτίου νίκης του ευρύτερου προοδευτικού τμήματος της κοινωνίας.

VIII. Το ΚΟΜΜΑ

1. Η λειτουργία του κόμματος τη διετία που πέρασε επηρεάστηκε και σε μεγάλο βαθμό καθορίστηκε από δύο βασικές παραμέτρους

α) Τη διευρυνόμενη απαξίωση, από σημαντικά κομμάτια της ελληνικής κοινωνίας, του πολιτικού συστήματος όπως διαμορφώθηκε μεταπολιτευτικά και κατ' επέκταση των κομμάτων αλλά και της συλλογικής δράσης.

β) Την αποτυχία του πολιτικού σχεδίου της πλειοψηφίας, όπως διατυπώθηκε και εγκρίθηκε στο 4^ο και 5^ο συνέδριο του ΣΥΝ.

Το δίπτυχο ενότητα της αριστεράς – οργανωτική ανασυγκρότηση απέτυχε και στα δύο του σκέλη, με αποτέλεσμα η κρίση πολιτικής και προσανατολισμού της πλειοψηφίας να μετατρέπεται σε κρίση πολιτικής και προσανατολισμού του κόμματος στο σύνολό του και να επηρεάζει καθοριστικά τις λειτουργίες του.

2. Η επισήμανση των σοβαρών προβλημάτων δυσλειτουργίας του κόμματος έγινε έγκαιρα από την πλευρά της ΑΝΑΝΕΩΤΙΚΗΣ ΠΤΕΡΥΓΑΣ. Με επιστολή προς την ΠΓ (10.11.08), τα μέλη της ΠΓ που πρόσκεινται στην ΑΝΑΝΕΩΤΙΚΗ ΠΤΕΡΥΓΑ μεταξύ άλλων τόνιζαν ότι:

«Διατυπώνουμε σήμερα και γραπτώς τις ενστάσεις που έχουμε πολλές φορές και με διάφορες αφορμές καταθέσει στα όργανα του κόμματος για σοβαρό έλλειμμα ουσιαστικής και εύρυθμης λειτουργίας των κορυφαίων οργάνων του κόμματος της Π.Γ. και της ΚΠΕ και για ακόμα μεγαλύτερο έλλειμμα στον τομέα της συμμετοχής αυτών των οργάνων στη διαμόρφωση των πολιτικών επιλογών και πρωτοβουλιών του ΣΥΝ και του ΣΥΡΙΖΑ.

Αυτό το πρόβλημα γίνεται οξύτερο γιατί επηρεάζει με τη σειρά του και τα σημαντικά για τη δομή του κόμματος μεσαία όργανα, με αποτέλεσμα τη χαλάρωση των διαδικασιών αρκετών Νομαρχιακών Επιτροπών και τη μετατροπή τους σε διεκπεραιωτικούς

μηχανισμούς χωρίς επαρκείς πολιτικές λειτουργίες και συμμετοχή στους πολιτικούς προσανατολισμούς του κόμματος.

Εκτιμάμε ότι η πανελλαδική λειτουργία και η παρουσία και ανάπτυξη του πολιτικού ρόλου των οργανώσεών μας σε όλη τη χώρα είναι πολύ πιο πίσω από τις ανάγκες των καιρών και αναντίστοιχη με τη δημοσκοπική άνοδο του κόμματος. Η οργανωτική δυσκαμψία του ΣΥΝ προφανώς δεν χρεώνεται, με βάση την άποψή μας, σε κάποιους.

Είναι γνωστές οι χρόνιες αδυναμίες στον οργανωτικό τομέα. Δεν είναι όμως μόνο αυτή η αιτία. Το πρόβλημα παίρνει ευρύτερη διάσταση γιατί, περισσότερο από ποτέ, σήμερα δεν αισθάνονται ότι έχουν την πολιτική ευθύνη στο χώρο τους. Έχουν αφεθεί να παρακολουθούν απλώς κεντρικούς σχεδιασμούς χωρίς τις πιο πολλές φορές να γνωρίζουν και ποιος τους διαμορφώνει.»

Σήμερα, δυστυχώς, οι περισσότερες από τις επισημάνσεις αυτές δικαιώνονται. Οι οργανωτικές και πολιτικές λειτουργίες σε όλη την κλίμακα του κόμματος, από τις ΠΚ έως και την ΚΠΕ, βρίσκονται σε πλήρη αναντιστοιχία τόσο με τις δυνατότητες που υπάρχουν όσο και με τις ανάγκες της πολιτικής συγκυρίας.

Οι ΠΚ λειτουργούν υποτυπωδώς, απουσιάζουν οι ιδιαίτεροι προγραμματισμοί για το χώρο ευθύνης τους, απουσιάζουν οι κατευθύνσεις για τις προτεραιότητες σε κάθε χώρο με αποτέλεσμα την απουσία συγκεκριμένου περιεχομένου δράσης και την αδράνεια της μεγάλης πλειοψηφίας των μελών. Η μεταφορά όλων των δραστηριοτήτων στις Τοπικές Επιτροπές ΣΥΡΙΖΑ έχει ως αποτέλεσμα οι ΠΚ του ΣΥΝ να μην έχουν ουσιαστικά αντικείμενο δράσης.

Τα ενδιάμεσα όργανα, ιδιαίτερα οι ΝΕ των μεγάλων πόλεων, λειτουργούν περισσότερο διεκπεραιωτικά και λιγότερο ή καθόλου με μια αίσθηση ευρύτερης ευθύνης για την περιοχή τους.

Η ΚΠΕ δεν έχει συμβάλει στην επεξεργασία και την υλοποίηση πολιτικών για τα θέματα που απασχολούν την ελληνική κοινωνία. Η λειτουργία της θυμίζει περισσότερο γενική συνέλευση σωματείου, με δεδομένους συσχετισμούς και προειλημμένες αποφάσεις παρά βουλευόμενο πολιτικό όργανο. Η εικόνα αυτή δεν αλλάζει τόσο για τα τμήματα της ΚΠΕ όσο και για την ΠΓ.

Σε όλα αυτά, αν προστεθούν η έλλειψη διάθεσης για συνεννόηση, η απουσία συνθέσεων και η συστηματική καλλιέργεια της θεωρίας των «εντός και εκτός» πολιτικού σχεδιασμού του κόμματος – θεωρία που ευνοεί κάθετους διαχωρισμούς – διαμορφώνεται ανάγλυφα η εικόνα ενός αναποτελεσματικού πολιτικού οργανισμού.

Καθοριστικό ρόλο για τη διαμόρφωση της σημερινής πραγματικότητας, παίζει η συμμετοχή του ΣΥΝ στον ΣΥΡΙΖΑ. Το «ενωτικό εγχείρημα της αριστεράς», σύμφωνα με τις αποφάσεις των τελευταίων συνεδρίων, όχι μόνο δεν έχει συμβάλει στην ουσιαστική ενότητα των δυνάμεων της αριστεράς αλλά, αντίθετα, συνεχίζει να διχάζει το κόμμα. Οι διαφωνίες για την ορθότητα και την αποτελεσματικότητα της επιλογής έχουν επιπτώσεις και στην καθημερινή λειτουργία του ΣΥΝ. Σημαντικές δυνάμεις του κόμματος δεν εμπνέονται από την εκπεμπόμενη πολιτική γραμμή, αδυνατούν να παρακολουθήσουν τις διαρκείς παλινωδίες με αποτέλεσμα την απουσία τους από την καθημερινή λειτουργία του κόμματος και την ουσιαστική αδρανοποίησή τους.

3. Εν μέσω της διαδικασίας ψήφισης των θέσεων της ΚΠΕ για το Έκτακτο Συνέδριο διεξήχθη το Συνέδριο της Νεολαίας του ΣΥΝ. Είναι ιδιαίτερος θετικός το γεγονός της οργανωτικής ανάπτυξής της.

Οι σαφείς αναφορές όμως των επίσημων κειμένων του Συνεδρίου καθώς και οι τοποθετήσεις ηγετικών στελεχών του κόμματος για τον κομμουνιστικό προσανατολισμό της νεολαίας ακυρώνουν τον χαρακτήρα του ενιαίου κομματικού οργανισμού (του ΣΥΝ δηλαδή και της νεολαίας του) ως κόμματος πολιτικής και προγραμματικής ενότητας.

Η επιστροφή στις ιδεολογικές μονομέρειες και η έλλειψη πλουραλιστικής αναζήτησης μιας σύγχρονης, αριστερής, οικολογικής, φεμινιστικής ταυτότητας της νεολαίας του κόμματος είναι βήμα προς τα πίσω.

Είναι προφανές ότι οι μονόπλευρες αναφορές στον κομμουνιστικό προσανατολισμό στενεύουν τα όρια του χώρου μας και αναιρούν την πλούσια πείρα από τις πλατιές αριστερές οργανώσεις νεολαίας που έγραψαν ιστορία σε αυτόν τον τόπο.

Οφείλουμε τα ζητήματα αυτά ως κόμμα να τα αντιμετωπίσουμε με μεγάλη προσοχή αλλά και πολιτική ευθύνη. Μακριά από πατερναλισμούς αλλά και από την παραίτηση από μια απολύτως αναγκαία πολιτικοϊδεολογική επικοινωνία με τα κεντρικά όργανα της νεολαίας για χάραξη κοινής πορείας.

4. Ο ΣΥΝ μέχρι σήμερα δεν κατάφερε να εντάξει τον φεμινιστικό προβληματισμό στον πολιτικό του σχεδιασμό. Το έλλειμμα φύλου παραμένει.

Η παράκαμψη της προβληματικής του φύλου δηλώνει οπισθοδρόμηση στον τομέα αυτό, πολύ πίσω από τα κεκτημένα των τελευταίων δεκαετιών, όταν μάλιστα τα αριστερά κόμματα της Ευρώπης έχουν κατακτήσει καλύτερες θέσεις για τις γυναίκες και τις διεκδικήσεις τους.

Η ιδέα και το δικαίωμα της ισότητας εμπίπτει στις πολιτικές προτεραιότητες του ΣΥΝ, γιατί η ισοτιμία των δύο φύλων μπορεί και πρέπει να έρθει από την Αριστερά.

Απαιτούνται συγκεκριμένες πολιτικές πρωτοβουλίες, προγραμματισμός και δέσμευση της ηγεσίας στη κατεύθυνση αυτή. Η συζήτηση δεν πρέπει να εξαντληθεί για μια ακόμη φορά στη διατύπωση ευχολογίου που θα αναπτύσσεται από Συνέδριο σε Συνέδριο.

Όταν η φεμινιστική οπτική εμποτίσει τον πολιτικό και προγραμματικό λόγο του κόμματος και κυρίως την πρακτική του, τότε θα μπορούμε να μιλάμε για ισόρροπη παρουσία των δύο φύλων στις δομές του.

5. Είναι λάθος να αντιμετωπίζεται η οργανωτική συγκρότηση του κόμματος ανεξάρτητα από την πολιτική του γραμμή, ανεξάρτητα από τα αποτελέσματα των προτεραιοτήτων που τίθενται κάθε φορά. Είναι δύο φορές λάθος τα συμπτώματα της κρίσης των πολιτικών επιλογών να ανάγονται σε αιτίες και να καλλιεργείται η αυταπάτη ότι αν ληφθούν οργανωτικά μέτρα και εκπονηθούν κανόνες θα ξεπεραστούν αυτόματα τα προβλήματα.

Παράγωγο αυτής της λογικής είναι η κριτική στον πολυτασικό χαρακτήρα του κόμματος και η καλλιέργεια αντιλήψεων που ουσιαστικά προωθούν, στο όνομα της αποτελεσματικότητας, ξεπερασμένα από την εμπειρία της αριστεράς μονολιθικά πρότυπα λειτουργίας.

Η συγκρότηση του ΣΥΝ, προ εικοσαετίας, υπήρξε ένα καινούριο και πρωτότυπο εγχείρημα για το χώρο της Αριστεράς, τόσο στα βασικά φυσιολογικά χαρακτηριστικά όσο και στον τρόπο λειτουργίας. Με πλήρη συναίσθηση των δυσκολιών προσπαθήσαμε και προσπαθούμε να οικοδομήσουμε έναν πολιτικό οργανισμό που θα έχει την ικανότητα να ενσωματώνει δημιουργικά πολλές και διαφορετικών προελεύσεων δυνάμεις της αριστεράς. Γνωρίζαμε και γνωρίζουμε ότι η μετάβαση από τα κόμματα της ιδεολογικής καθαρότητας, που γνώρισε η Αριστερά, σε κόμμα πολιτικής ενότητας, η μετάβαση από τα κόμματα που υιοθετούσαν το δημοκρατικό συγκεντρωτισμό σε πολυτασικό κόμμα δεν είναι εύκολη υπόθεση. Οφείλουμε ως ΣΥΝ όμως να είμαστε πεισμένοι ότι οι επιλογές μας αυτές είναι επιλογές χωρίς επιστροφή. Στο όνομα των όποιων – τεχνητών ή πραγματικών – προβλημάτων δεν πρέπει να θα επιστρέψουμε στο παρελθόν. Αντίθετα, αυτό που χρειάζεται είναι η επιμονή και συστηματική προσπάθεια ενίσχυσης αυτών των χαρακτηριστικών. Η ενίσχυση της πολιτικής λειτουργίας της ΚΠΕ, των ΝΕ και των ΠΚ. Η ενίσχυση της δημοκρατίας και της πολυφωνίας. Με πλήρη συνείδηση ότι αυτό που για άλλους αποτελεί αδυναμία, είναι στην ουσία η προωθητική δύναμη για τον ΣΥΝ.

6. Χρειαζόμαστε ένα κόμμα στο οποίο τα μέλη ενημερώνονται λεπτομερειακά για όλα τα ζητήματα, συνδιαμορφώνουν τις απόψεις τους στις κομματικές συζητήσεις και, πάνω απ' όλα, συμμετέχουν ενεργά στην επεξεργασία και τη διαμόρφωση της πολιτικής του κόμματος σε όλα τα επίπεδα.

Ανανέωση σημαίνει πάνω απ' όλα βαθιά τομή στην οργάνωση και τη λειτουργία του κόμματος.

Στον ΣΥΝ έχουμε κατακτήσει ένα επίπεδο δημοκρατικής λειτουργίας που μας διαφοροποιεί τόσο από τα συγκεντρωτικά κόμματα όσο και από τα αρχηγικά κόμματα. Δεν κατορθώσαμε όμως να δημιουργήσουμε ένα πραγματικό κόμμα των μελών του.

Χρειάζεται ένα σύγχρονο, μαζικό, πλουραλιστικό κόμμα που να στηρίζεται στη συμμετοχή, την πρωτοβουλία και τη δράση των ίδιων των μελών του. Ένα κόμμα ανοικτό στα κοινωνικά κινήματα, χωρίς να επιχειρεί την υποκατάστασή τους ή να διαχέεται μέσα σε αυτά.

Ένα κόμμα οργανωτικά ελκυστικό σε περιεχόμενο και μορφές δράσης. Ένα κόμμα που να τολμά να αποκαταστήσει την κλονισμένη σχέση του πολίτη με την πολιτική.

Χρειαζόμαστε μια πραγματική στροφή προς τη βάση του κόμματος, την οργάνωση και το περιεχόμενό της, η οποία δεν υπήρξε παρά τη δέσμευση του προηγούμενου συνεδρίου.

Στόχος πρέπει να είναι η πολιτικοποίηση της λειτουργίας των οργανώσεών μας και το άνοιγμά τους στο ευρύτερο ακροατήριο των φίλων και των ψηφοφόρων του κόμματος. Κλειδί οποιασδήποτε αλλαγής είναι η αναβάθμιση της ιδιότητας του κομματικού μέλους, με την ουσιαστική συμμετοχή του στην επεξεργασία και τη λήψη των σημαντικών αποφάσεων του κόμματος.

Το κείμενο υποστηρίζεται από τα μέλη της ΚΠΕ:

Ανδριοπούλου Σοφία, Βαρελά Γεωργία, Βουκελάτος Κώστας, Γεωργάτος Γεράσιμος, Γουργούρη Φανή, Ζάμπας Κώστας, Ζορκάδης Βαγγέλης, Καλλιπολίτη Δώρα, Κλαυδιανός Ανδρέας, Κουβέλη Μαρία, Κουβέλης Φώτης, Λεβέντης Σωτήρης, Λυκούδης Σπύρος, Μαργαρίτης Θόδωρος, Μαυροκεφαλίδης Χρήστος, Μηταφίδης Τριαντάφυλλος, Μπαγεώργος Στέφανος, Μπίρμπας Δημήτρης, Ξηροτύρη Μίνα, Παπαδημούλης Δημήτρης, Παπαϊωάννου Χαρά, Παπαχελά Νέλλη, Προβατάς Φώτης, Σαμπατακάκης Μιχάλης, Σταυρόπουλος Χρήστος, Σχετάκης Αντώνης, Τσικαρδάνη Δώρα, Φιλίνη Άννα, Χατζησωκράτης Δημήτρης.